

Jaarverslag 2022

Inhoudsopgave

1. Voorwoord	3
2. Impressie 2022	4
3. Visie, missie en kerncijfers	6
4. Kernactiviteiten 2022: Wereldwijd dichtbij	7
5. Impressie en verhalen wereldwijd en Nederland	10
6. Groene GZB	18
7. Risicoanalyse en - beheersing	20
8. Medewerkers en vrijwilligers	23
9. Bestuur en organisatie	28
10. Raad van Toezicht	33
11. Financiën	35
12. Plannen voor 2023	38
13. Jaarrekening	42
14. Overige gegevens	59
Controle van de onafhankelijke accountant	

1. Voorwoord

In november 2022 stond ik samen met ds. Sixto Hernandez op de eerste verdieping van de presbyteriaanse kerk in het centrum van Medellín. Ik keek van bovenaf de straat in waar hij zo vaak over had verteld toen hij in Nederland op bezoek was. Een straat die hem had veranderd. Een straat waar hij van was gaan houden. Ik zag die nu met eigen ogen.

Voor mij symboliseert dit moment het jaar 2022: een jaar waarin de wereld weer open ging. Een jaar waarin we weer gasten als ds. Sixto in Nederland konden ontvangen. Tijdens 'Vertel,-avonden' in gemeenten deelde hij zijn verhaal over wat God aan het doen is in zijn kerk. Na dat verhaal zetten we geen punt maar een komma en boden we een opening voor gemeenteleden om ook een getuigenis van Gods daden in hun leven te delen. Velen deden dat. Aarzelend, bescheiden en kwetsbaar.

In 2022 ging de wereld weer open en konden we als GZB ook weer wereldwijd onze partners ontmoeten. We zijn dankbaar voor applicaties als Teams en Zoom, maar die bieden niet wat een fy-

sieke ontmoeting biedt. In elk geval niet de diepgang die je krijgt als je uren met elkaar in een auto zit onderweg door het platteland van Colombia.

Met eigen ogen zag ik in Colombia wat wereldcrises doen met mensen. En met eigen ogen zag ik hoe kleine christelijke gemeenten naar buiten gaan en zich ontfermen over mensen in de buurt. Dit jaarverslag vertelt wat we met onze eigen ogen zagen en op welke manier we onze partners konden helpen om het Evangelie in al zijn rijkdom te delen met iedereen. We danken God voor wat we daarin ontvingen.

Martijn van den Boogaart,
directeur-bestuurder

10

huishoudens waar we in **Bulgarije** bij betrokken zijn, zijn in 2022 gegroeid.

Ook werden voedselpakketten uitgedeeld aan dorpsgenoten die leven in extreme armoede.

60

mensen met een handicap in Nepal volgden een vaktraining en kunnen nu in hun eigen levensonderhoud voorzien. In een hindoeïstisch land waar voor gehandicapten vaak geen plaats is, een prachtig getuigenis vanuit de kerk.

700

dominees en andere kerkleiders in Colombia hebben de afgelopen jaren met steun van de GZB een cursus gevolgd en zijn nu beter toegerust voor hun taak binnen de kerk.

1000

kinderen uit Syrië en Libanon kregen de kans om even te ontsnappen uit de dagelijkse realiteit van armoede en geweld en waren meer dan welkom op de vakantiebijbelclub.

85

kinderen van Joodse en Palestijnse afkomst hebben enorm genoten van het jaarlijkse zomerkamp. Door de vriendschappen die er zijn ontstaan, willen we bijdragen aan verzoening in Israël.

500

vluchtelingenfamilies die afgelopen jaar terugkeerden naar hun thuisland Zuid-Soedan hebben gewaszaai en tuingereedschap gekregen. Dit helpt hen om hun leven weer op te pakken en geeft voedselzekerheid voor de toekomst.

70

kinderen, ouderen en gehandicapten krijgen in een ontmoetingscentrum van de kerk in een arme wijk van de hoofdstad van Costa Rica dagelijks een maaltijd.

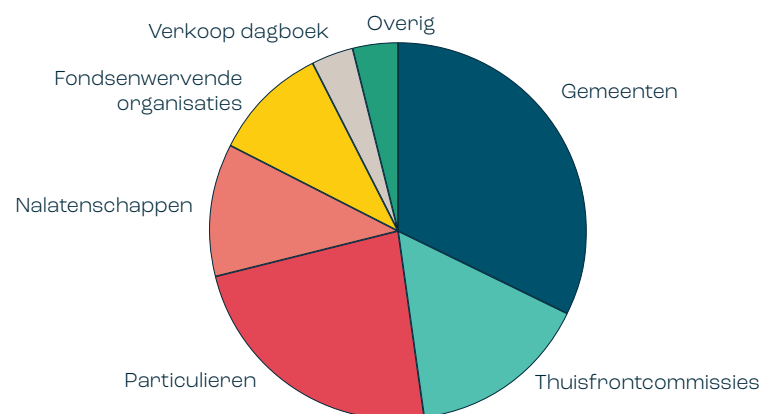
Heel hartelijk dank

voor uw steun en betrokkenheid het afgelopen jaar!

Dit en nog veel meer werk is alleen mogelijk dankzij u! In 2022 ontving de GZB in totaal € 7,8 miljoen aan baten. Met dat geld konden we zo'n 47 uitzendingen financieren en 240 projecten steunen. Heel hartelijk dank daarvoor!

U gaf in 2022 € 7,8 miljoen

Wat is het hartverwarmend om te horen hoe wereldwijd broeders en zusters zich met hart en ziel inzetten voor hun medemens en met hen het Evangelie delen. De GZB is dankbaar dat we samen met u een schakel mogen zijn in het werk in Gods Koninkrijk.

Verdeling (x € 1.000)	2022
Gemeenten	2.516
Thuisfrontcommissies	1.200
Particulieren	1.802
Nalatenschappen	881
Fondsenwervende organisaties, stichtingen, bedrijven en scholen	785
Verkoop GZB-dagboek	272
Overig (o.a. financiële baten)	294
	€ 7.750

3. Visie, missie en kerncijfers

De GZB is een zendingsorganisatie in de Protestantse Kerk. Al ruim 120 jaar delen wij het Evangelie, samen met gemeenten over de hele wereld.

Zending begint bij Gods betrokkenheid op Zijn wereld. God heeft deze wereld geschapen met het doel dat de aarde vol is van mensen die Hem kennen en dienen. Vol van leven zoals Hij het bedoeld heeft. Toen wij wegliepen uit de gemeenschap met God, heeft Hij uit genade naar ons omgezien. In het verlossende werk van Jezus Christus en in het vernieuwende werk van de Heilige Geest zien we Zijn blijvende betrokkenheid. We kijken vol verwachting uit naar de definitieve doorbraak van Zijn Koninkrijk.

De gemeente van Jezus Christus dankt haar bestaan aan deze beweging van God naar de wereld. Op haar beurt wordt de gemeente – en ieder gemeentelid afzonderlijk – ingeschakeld bij dit werk van God. Zending hoort daarom tot de kern van de roeping van de gemeente. Al het werk van de GZB is erop gericht om wereldwijd bij te dragen aan deze roeping van gemeenten. Daarbij is dit onze leidraad:

Visie

Het Evangelie voor iedereen

We willen dat mensen over de hele wereld het Evangelie horen en God leren kennen, een plek vinden in een gemeente en leven zoals God het heeft bedoeld, in navolging van Jezus Christus.

Missie

Open en gastvrije gemeenten waar het Evangelie zichtbaar wordt

De GZB ondersteunt kerken wereldwijd bij het stichten en opbouwen van open en gastvrije gemeenten. Gemeenschappen waar iedereen welkom is en waar onvoorwaardelijk wordt omgezien naar mensen, ook en vooral naar degenen die leven in de marge. Gemeenten waar Gods Koninkrijk zichtbaar wordt voor hun omgeving, omdat het bevrijdende Evangelie van Jezus Christus er wordt gehoord, gedeeld, en geleefd.

Identiteit

Met gereformeerde wortels in een veelkleurige kerk

De GZB is een organisatie binnen de Protestantse Kerk in Nederland, geworteld in het gereformeerde belijden. Via de jarenlange inzet voor zending buiten onze landsgrenzen zijn we verbonden met een uitgestrekt netwerk van kerken en gemeenschappen over de hele wereld.

In de komende jaren willen we samen met partners en gemeenten zoeken naar verdieping en verbinding vanuit de uitgangspunten van zending waarmee we de afgelopen jaren hebben gewerkt.

Het beleidsplan 'Groeien in verbinding' is op de [website](#) te raadplegen.

Kerncijfers GZB (bedragen x € 1.000)

	2022	2021	2020	2019	2018
Som van de baten	7.750	8.528	7.897	7.648	8.185
Landen	37	36	38	38	40
Projecten	240	181	221	203	212
Uitzendingen	47	47	48	55	43
Medewerkers Nederland (FTE)	24,2	24,2	23,5	22,8	20,8
Ondersteunende gemeenten	446	448	466	466	484
Betalende leden/donateurs	24.397	24.358	26.880	26.869	27.618

4. Kernactiviteiten 2022: Wereldwijd dichtbij

Aan het begin van 2022 was er nog veel onzeker over de ontwikkeling van de coronasituatie wereldwijd. Daarom waren we erg voorzichtig in het formuleren van onze verwachtingen, plannen en programma's. We wilden vooral voortbouwend en verdiepend doorgaan op de lijn die we in 2021 hadden ingezet om allereerst 'wereldwijd dichtbij' te zijn.

We zijn dankbaar te kunnen constateren dat we in 2022 heel veel hebben kunnen doen van dat wat we in alle voorzichtigheid hadden gepland. De coronacrisis schoof vanaf het tweede kwartaal 2022 steeds meer naar de achtergrond. Dat gaf ons de mogelijkheden om partners weer fysiek te bezoeken en een inhaalslag te maken met de evaluatie en ontwikkeling van programma's. We zonden weer meer zendingswerkers uit dan de twee jaren ervoor. We waren blij dat partners ook bij ons op bezoek konden komen. Met nieuw-ontwikkelde werkvormen inspireerden hun verhalen mensen in gemeenten in Nederland om ook hun eigen verhaal te delen over hoe God aan het werk. Bij dit alles zijn we dankbaar dat onze achterban ons ook financieel trouw is blijven steunen ondanks de ongekende inflatie en financiële zorgen waar velen in 2022 mee te maken kregen.

Hieronder geven we een beeld van de werkzaamheden en uitkomsten in 2022

aan de hand van de vijf strategische lijnen waarop we ons hebben gericht.

1. Dichtbij buitenlandse partners

Het is ons verlangen dat onze partners ervaren dat we naar hen luisteren, met hen bidden en hen steunen om lokale gemeenten te helpen om op creatieve manieren het goede nieuws van Gods Koninkrijk zichtbaar te maken in gemeenschap, woord en daad. Dat deden we op de volgende manieren:

- We zijn dankbaar dat we in 2022 weer veel meer ter plekke konden zijn bij de partners. We hebben daarmee een grote inhaalslag gemaakt en veel gereisd. In de gesprekken ter plaatse nemen we tijd om te groeien in verbinding en onderzoeken we manieren om het gesprek met partners te verdiepen, onder andere met nieuwe vormen als waarderend onderzoeken en motiverende gespreksvoering.
- Met partners in Zimbabwe, Pakistan, India, Filipijnen en Indonesië konden we werken aan het ontwikkelen van gezamenlijke programma's. Met partners in Colombia, Egypte, Nepal en Rwanda startten we de evaluatie van het bestaande programma. Daarbij probeerden we in de praktijk de participatieve evaluatie-vormen uit die we in 2022 hebben ontwikkeld.
- In september organiseerden we een heidag met de Raad van Toezicht om het gesprek te starten over hoe we gelijkwaardigheid in partnerschappen kunnen verbeteren. Daarnaast participeerden we actief in het jaarthema 'wederkerigheid' van de Nederlandse Zendingsraad. Beide trajecten leverden waardevolle inzichten op die we de komende jaren verder willen uitwerken.
- We startten een project om het proces van werving en selectie te evalueren en te verbeteren. Dit traject zal in 2023 doorlopen om de resultaten van de verkenning uit te werken in verbeterprojecten. We hebben daarvoor ook extra capaciteit vrij gemaakt.
- In 2022 keerden vier zendingsechtparen aan het einde van hun uitzendingstermijn terug naar Nederland. Ook vier korte termijnuitzendingen liepen af. Verder keerden ook twee zendingsechtparen terug die we ondersteunen via onze helpdesk. We zijn dankbaar voor hun inzet en wat zij in hun werk en leven hebben kunnen betekenen.
- We zijn dankbaar dat we in 2022 ook weer meer mensen konden uitzenden dan in de twee coronajaren. Er vertrokken zendingswerkers naar Zuid-Egypte, Noord-Afrika, Albanië en Colombia. Ook is één echtpaar voor korte termijn aan

de slag gegaan in Malawi en was er een expert-missie naar Indonesië. Daarnaast waren twee mensen korte termijn werkzaam in Colombia. Drie mensen startten met hun opleiding om begin 2023 te worden uitgezonden.

2. Dichtbij Nederlandse gemeenten

Het is ons verlangen dat Nederlandse gemeenten ervaren dat we naar hen luisteren, met hen bidden en hen inspireren en aanmoedigen om op creatieve manieren het goede nieuws van Gods Koninkrijk zichtbaar te maken in gemeenschap, woord en daad. Dat deden we op de volgende manieren:

- In 2022 vernieuwden we onze huisstijl en de vormgeving van Alle Volken. We lanceerden een nieuwe website. Met deze initiatieven willen we mensen in onze achterban op een aansprekende manier bereiken en meenemen in het verhaal van zending. Met name ook jongere generaties. We hoorden veel positieve reacties en de nieuwe website werd genomineerd voor een prijs.
- Met het thema 'Vertel,' vernieuwden we onze Pinkstercampagne met als doel om gemeenten te bereiken met activerende werkvormen. Het getuigenis van bezoekers uit Bulgarije, Libanon en Colombia gebruikten we om aanwezig ook zelf iets te laten

vertellen over Gods grote daden in hun leven. Het leverde onvergetelijke momenten op. De bezoeken aan 10 verschillende gemeenten mondten uit in een online GZB-event waarnaar zo'n 1.000 mensen live kwamen. In het najaar herhaalden we de Vertel,-campagne in zeven gemeenten met een gast uit Nepal.

- Met de HGJB en IZB organiseerden we in juni tijdens de gezamenlijke Algemene Vergadering een event met het thema 'Het Evangelie voor tijdgenoten'. Daarnaast deden we aan het begin van de adventstijd een korte mediacampagne over het thema 'En zie, Ik ben met u' waarmee we mensen wilden aanmoedigen om het Evangelie door te geven juist in tijden van crises.
- Al deze nieuwe initiatieven vergden veel inzet en creativiteit. Daarom stelden we het project, dat bedoeld was om zogenaamde 'luistergesprekken' met gemeenten te introduceren, uit tot 2023. Ook de digitalisering van aanbod en dienstverlening richting Nederlandse gemeenten zal in 2023 worden opgepakt met de nieuwe website als basis.

3. Dichtbij elkaar en vreugde in het werk

Het is ons verlangen dat medewerkers verbondenheid en vreugde in het werk

ervaren vanuit een gedeelde visie op zending in deze tijd, duidelijke prioriteiten en een inspirerende werkomgeving. Dat deden we op de volgende manieren:

- In 2022 zijn drie retraites gehouden voor zendingswerkers in de regio's Latijns-Amerika, Europa en Zuidelijk Afrika. Uitgezonden werkers hebben op verschillende momenten te maken met transitie, waarbij veel vragen ontstaan over waar en wanneer je thuis bent. Daarom stond tijdens de retraites het thema 'Thuis' centraal.
- We zijn erg dankbaar dat we in 2022 ons nieuwe beleidsplan konden afronden. Onder de titel 'groeien in verbinding' onderscheidt het beleidsplan vijf strategische thema's voor de komende jaren. Het plan is breed gedeeld en werd goed ontvangen, zowel door de achterban als bij partnerorganisaties. Het geeft inspiratie en een duidelijke rode draad voor ons werk in de komende jaren.
- Vanaf 1 januari 2022 werken we met een nieuwe organisatiestructuur waarin teamleiders meer ruimte hebben voor coaching en het oppakken van verbeterprojecten binnen hun teams. Daarnaast is een apart HRM-team met een eigen teamleider gecreëerd. We zijn erg dankbaar dat we de vacature van

teamleider hebben kunnen invullen. De nieuwe teamleider krijgt vanaf 2023 de verantwoordelijkheid om het bestaande beleid te evalueren en vanuit een nieuwe visie een HR-beleid vorm te geven dat past bij de inzet van het beleidsplan.

- Na het eerste kwartaal van 2022 konden we weer meer naar kantoor komen. We hebben al in 2020 ervoor gekozen om thuiswerken en op kantoor werken flexibel te combineren. Het hybride werken zal begin 2023 worden geëvalueerd in het medewerkers-tevredenheidsonderzoek.
- In 2022 is een initiatief gestart om oud-medewerkers, zowel die uitgezonden waren als die in Nederland werkten, nauwer te betrekken bij de organisatie. Daarmee willen we oud-medewerkers gelegenheid geven om mee te denken op thema's en om hun kennis en ervaring in te zetten voor het werk van de GZB in binnen- en buitenland.

4. Lerende organisatie

Het is ons verlangen dat partners, gemeenten en medewerkers de GZB ervaren als een lerende organisatie en daar actief aan bijdragen. Dat deden we op de volgende manieren:

- In januari 2022 is een nieuwe coördinator lerende organisatie gestart.

- In de eerste helft van 2022 vond in-huis de opleiding plaats van een groep van zes nieuwe zendingswerkers. In de tweede van 2022 hebben we een pilot gedaan waarbij de opleiding van een tweede groep zendingswerkers voor een groot deel plaats vond bij het All Nations Christian College in Engeland. Deze pilot is positief geëvalueerd.
- We hebben een doorstart gemaakt met het ontwikkelen van een module voor permanente educatie van uitgezonden medewerkers.
- We hebben een opzet gemaakt voor de manier waarop we het bestaande projectteam voor wereldwijd jeugdwerk kunnen omvormen naar een leergemeenschap. Deze opzet zal in 2023 verder worden uitgewerkt, ook voor een aantal andere leerthema's uit het beleidsplan.
- Daarnaast is een aantal thematische leergroepen gestart waarin medewerkers uit Nederland en verschillende regio's gedurende een aantal bijeenkomsten samen nadenken over een concrete leervraag en dat vertalen naar een concreet eindproduct.

5. Innoverende organisatie

Het is ons verlangen dat partners en gemeenten de GZB ervaren als een organisatie die inspeelt op de actualiteit en die vernieuwende programma's en

werkvormen aanbiedt die aansluiten bij hun vragen en mogelijkheden. Medewerkers weten zich gestimuleerd en ondersteund bij realiseren vernieuwingen. Dat deden we op de volgende manieren:

- In 2022 is een apart team gevormd waarin innovatie en leren worden verbonden.
- Dit team heeft een leidende rol gespeeld bij de totstandkoming van de nieuwe website, de Pinkstercampagne en de ontwikkeling van het concept van de Vertel,-avonden voor gemeenten.
- Verder is in 2022 gewerkt aan het opstellen van een agenda voor innovatie-projecten voor 2023 met bijbehorende investeringsbegrotingen. Bij de uitvoering van de projecten wordt de breedte van de organisatie betrokken.

5. Impressie en verhalen wereldwijd en Nederland

Regio	Programma's		Uitzendingen	Projecten	Project- bestedingen 2022
	Lopend	In ontwikkeling			
Azië	3	3	7	30	€ 262.000
Afrika	8	2	10	64	€ 583.000
Latijns-Amerika	5	0	5	39	€ 284.000
Europa	7	1	12	42	€ 411.000
Midden-Oosten / Centraal-Azië	3	4	13	36	€ 626.000
Algemeen*				29	€ 403.000
Totaal	26	11	47	240	€ 2.569.000

* Dit betreft onder andere projecten die afgebouwd worden, noodhulpprojecten, Groene GZB, bezoekreizen en steun aan partners in Nederland.

Uitzendingen

Projecten

Programma's

Projectbesteding

De GZB in Azië

Boeddhisme en hindoeïsme

Azië kent veel boeddhistische en hindoeïstische landen waar de bevolking niet bekend is met het Evangelie.

De kerk groeit!

Christenen zijn vaak een minderheid en hebben niet altijd de volledige vrijheid om voor hun christen-zijn uit te komen. Toch leeft er onder jonge christenen een sterk verlangen om het geloof te delen; daarom groeit de kerk!

7

30

6

€ 262.000

Geen geld en geen helper

Ramu uit Nepal was ten einde raad. Door de lockdown in zijn land verloor hij zijn baan en zijn inkomen. Hij had geen geld meer om eten te kopen voor zijn gezin. Wat een opluchting toen de kerk in het dorp hem te hulp schoot!

Die hulp is niet vanzelfsprekend. Ramu en zijn vrouw zijn namelijk blind. In het hindoeïstische Nepal tellen mensen met een handicap niet mee. Het wordt gezien als je eigen schuld. Had je je maar beter moeten gedragen in een vorig leven. Toen Ramu hoorde dat de kerk in zijn dorp voedselpakketten uitdeelde, twijfelde hij of de hulp ook voor hém was bedoeld. In Nepal is het namelijk heel normaal dat mensen met een beperking worden overgeslagen.

Diepe armoede

Toch belde hij Sara en vroeg haar of de kerk ook blinden wil helpen. Sara twijfelde geen moment! Ze ontmoette Ramu, zijn vrouw en hun twee kinderen bij hen thuis om te zien wat de kerk voor hen kon betekenen. Ze was geschokt door de diepe armoede waarin het gezin leefde. Er was geen geld en geen helper. Namens de kerk kon Sara voedsel, gas voor de verwarming en andere basisbehoeften voor dit gezin kopen. Sara was blij dat ze hen op die manier kon helpen. Ze heeft nog steeds goed contact met dit gezin. Ramu en zijn vrouw zijn geraakt door de hulp die ze vanuit de

Ramu en Sara

kerk kregen. Graag willen ze weten wat mensen zoals Sara drijft. Met behulp van een audiobijbel volgen ze nu een Bijbelcursus.

God gaat door

Met hulp van de GZB kon de kerk in Nepal duizenden gezinnen helpen met een voedselpakket. Het getuigenis dat hier vanuit gaat, blijft niet zonder gevolgen. Een evangelist met wie de GZB samenwerkt, vertelt blij en dankbaar: "Dankzij het liefdevol uitdelen in een van de gemeenten zijn zeventien mensen uit het dorp tot geloof gekomen. Zij zijn recent gedoopt. God gaat door!"

De GZB in Afrika

Groei in aantallen

De kerk in Afrika groeit in aantallen, ook door de vele jongeren die er zijn.

Geloofsverdieping nodig

Geloofsverdieping en training van kerkleiders zijn nodig om de kerk te leiden.

Concreet dienstbaar

Er is veel armoede en gebrokenheid: juist in die situatie kan de kerk concreet dienstbaar zijn.

10

64

10

€ 583.000

Vluchtelingen in Congo geven hun tienden

Op de vlucht, nauwelijks in staat om te overleven én dan toch je tienden geven. Vluchtelingen uit Congo zijn dankbaar voor de hulp die ze hebben gekregen en willen op hun beurt weer anderen helpen.

In het oosten van Congo is er al jarenlang de dreiging van aanvallen door groepen rebellen. Dat heeft ook invloed op het werk van de GZB in dat land. Zo werd in 2021 één van de ziekenhuizen waar de GZB bij betrokken is, aangevallen en in de brand gestoken. In april 2022 nam ook de dreiging toe in de buurt van Lolwa, waar de familie Godeschalk in het ziekenhuis werkte.

Niet meer terug naar huis

Het was voor de familie Godeschalk niet langer verantwoord om te blijven. Maar ook veel leden van de Communauté Emmanuel – de kerk waar de GZB mee samenwerkt – vluchtten voor de gruweldaden van de gewapende groepen die actief zijn in de regio. Ze weken uit naar vluchtelingenkampen, klaslokalen en kerkgebouwen. Doordat de onveiligheid alleen maar verder is toegenomen, kunnen zij niet naar huis terugkeren. Dankzij een project van de GZB konden we een groep vluchtelingen helpen aan een nieuwe bron van inkomsten.

Nieuwe bron van inkomsten

Honderd vluchtelingen kwamen samen in een kerk in Bunia en werden bemoe-

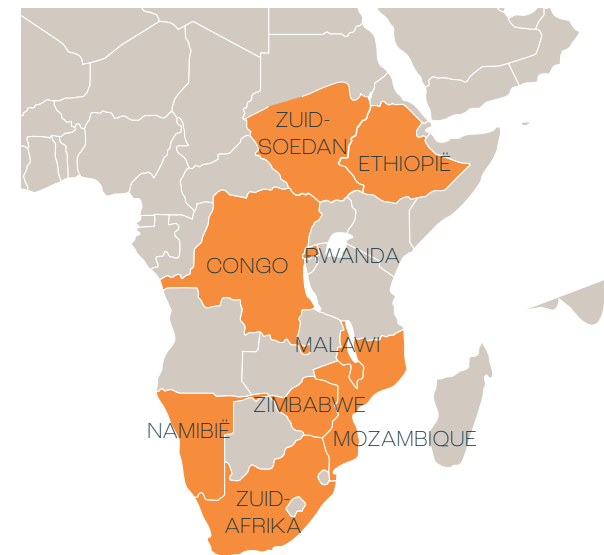
Mark Godeschalk is arts in het ziekenhuis in Lolwa

digd vanuit het Evangelie. Ook werden ze geïnformeerd over mogelijkheden om een handeltje te beginnen in de stad. Bijvoorbeeld door groente, fruit, kolen, gebak of vruchtensappen te verkopen. Ook werd grond beschikbaar gesteld om een eigen moestuin te beginnen. Elke deelnemer kreeg een bedrag van US\$ 50 als startkapitaal.

Een week later werden de leiders van het project aangenaam verrast. Een groepje vluchtelingen kwam om hun tienden te brengen van wat ze hadden verdiend. Deze vluchtelingen waren nooit afhankelijk geweest van anderen. Nu ze zelf hulp nodig hadden, beseften ze pas het belang om te geven. Een duidelijk teken van hun dankbaarheid jegens de Heere onze God.

Mark en Corine Godeschalk, zendingswerkers in Congo:

“Ondanks al het geweld, de armoede en rechteloosheid in Congo blijven mensen op God vertrouwen. Hun veerkracht en hun geloof maakt elke keer weer diepe indruk.”

De GZB in Europa

Hoopvolle minderheid

De kerk in Europa wordt kleiner, maar op veel plekken is ze ook een hoopvolle minderheid.

Multiculturele samenleving

Het is een uitdaging om het Evangelie te delen in een multiculturele en multireligieuze samenleving.

Kleine gemeenten versterken

Het samen optrekken is belangrijk om kleine gemeenten te versterken in hun missie.

12

42

8

€ 411.000

Kleine huisgemeente in Bulgarije groeit!

Stel je voor: je bent de eerste christen in je dorp. Je bent zo vol van Gods liefde – óók voor jou – dat je het aan iedereen doorvertelt. Langzaam maar zeker ontstaat er een kleine huisgemeente.

Channa uit Bulgarije komt tot geloof als een christelijke vrouw, Nataliya, haar dorp bezoekt en haar vertelt over Jezus. Aan iedereen die het maar wil horen, vertelt Channa het Goede Nieuws door. Ondanks dat er in haar omgeving veel weerstand is tegen het christelijk geloof. De meeste mensen zijn moslim, ook Channa's man. "Dat was heel moeilijk! Het gaf zóveel problemen toen ik tot geloof kwam. Ik heb veel voor hem gebeden. Ik ben God intens dankbaar dat hij ook tot geloof is gekomen."

Huisgemeente

De kleine gemeente die in de loop der tijd is ontstaan, komt samen in het huis van Channa. "Al heel veel jaren! In het begin was dat niet gemakkelijk. De burgermeester kwam zelfs, vroeg wat we deden en verbood ons samen te komen, maar wij zeiden: 'Nee! U kunt ons niet tegenhouden.' Eerst waren we maar klein, maar er komen steeds weer mensen bij. Loof God! We hebben een moeilijke tijd gehad, maar ik ben zó gelukkig met mijn God en deze gemeente. Daar ben ik heel dankbaar voor! Wie het wil horen, vertel ik over Jezus. Ook aan mijn kinderen en kleinkind."

Channa met haar kleindochter en evangeliste Nataliya

"Mijn oma vertelt vaak over God"

Channa's kleindochter heet ook Channa. Net zoals haar oma gelooft ze in de Heere Jezus. Niet iedereen snapt dat. Channa is daarom best wel eens bang voor de kinderen in haar dorp. "Maar God leert mij dat ik niet bang hoeft te zijn voor andere mensen. De Enige Die we moeten vrezen, is God. Hij staat boven alles en boven iedereen. Hij is als een Vader voor me. Prijs Hem!"

Gemeentestichting in Duitsland krijgt steeds meer vorm

De kerk in met name het oosten van Duitsland is klein; veel mensen weten nauwelijks iets over het christelijk geloof. Juist hier willen zendingswerkers Gerrit en Jorine van Dijk en Gerard en Janneke de Wit Gods liefde delen. Maar hoe doe je dat in een omgeving waar religie geen plek heeft in de maatschappij?

Gerrit en Jorine van Dijk zijn al jarenlang bezig om contacten op te bouwen in de achterstandswijk waar ze wonen, in de stad Rostock. Onder de naam Haltepunkt E groeit hier langzaam maar zeker een christelijke gemeenschap. Er is een straatcafé en sinds 2021 huren ze een pand voor de diverse activiteiten die ze organiseren.

Geloofsverdieping

Na een paar jaar zaaien en contacten leggen, is er dit jaar een geloofsverdiepingsgroep voor vrouwen van start gegaan. De eerste keer waren er ongeveer negen vrouwen uit de wijk, inmiddels doen ongeveer 15 vrouwen mee. Na alle activiteiten die meer algemeen van aard zijn, is dit een hele stap. Heel hoopvol dat het vertrouwen er is, dat vrouwen hier open voor staan en graag meer willen weten van het christelijk geloof. Nog klein in aantal, maar voor Gerrit en Jorine echt wel een hoogtepunt het afgelopen jaar.

Vruchten op het werk

Ook Gerard en Janneke de Wit mogen terugzien op een mooi jaar. Het opbouwen van contacten en het winnen van vertrouwen in Lankow, een achterstandswijk van de stad Schwerin, werpt z'n vruchten af. Met 20 medewerkers uit de wijk organiseerden ze een openlucht kerst- en paasfeest voor circa 100 burens. Gemiddeld 15 kinderen en hun ouders horen zaterdags bij de Kidsclub over Jezus.

Kidsclub Gerard en Janneke de Wit

De GZB in Latijns-Amerika

Migratie naar steden

Er is veel migratie van het platteland naar de steden.

Nieuwe manieren

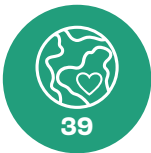
De kerk wil op nieuwe manieren aanwezig zijn voor de zoekende middenklasse in de stad.

Dienstbaar voor marge

Juist in de grote steden kan de kerk ook dienstbaar zijn voor hen die leven in de marge.

5

39

5

€ 284.000

Kerk in Colombia ziet om naar daklozen

Hoe help je een straatbewoner? Hoe vertel je een drugsverslaafde over de liefde van Christus? Dat kan soms best lastig zijn.

De nood van deze mensen raakt Amy uit Colombia diep. Graag wil zij voor hen van betekenis zijn. "Elke zondag als ik naar de kerk ga, zie ik tieners en jongeren drugs verkopen en gebruiken. Ik zie ze op straat leven en zelfs hun lichaam prostitueren. Verschrikkelijk! Want daardoor worden ze geketende mensen, slaven van de zonde. Mijn motivatie om met deze mensen te werken, is dat ik geloof dat er hoop voor hen is, omdat God hen liefheeft. Christus is hen niet vergeten en kan mij gebruiken om hoop te brengen in wanhopige harten."

Gods genade

Amy's kerk bevindt zich in het centrum van Medellín, in een straat met maar liefst drie bordelen en veel daklozen. Hoe kun je op zo'n plek Gods liefde delen? Dat is niet altijd gemakkelijk. Het kan best eng zijn om op iemand af te stappen die je niet kent, en die ook nog eens voor je neus drugs gebruikt.

Toch is de kerk de straat opgegaan. Ze geven de straatbewoners aandacht, regelmatig een douche, schone kleren en eten. Het is hun verlangen dat 'de straat van de zonde' een plek van Gods genade mag worden. Eén van de vrijwilligers die zich hier met hart en ziel voor inzet, is Amy.

Amy temidden van straatbewoners

Ds. Peter Kleinbloesem in gesprek met straatbewoner

De GZB in het Midden-Oosten

Vertrek christenen

Vanwege oorlog en geweld vertrekken veel christenen uit de regio.

Groeiende openheid

Er is een groeiende openheid voor het Evangelie onder moslims.

Theologisch onderwijs

Jonge predikanten zijn missionair gedreven en hebben behoefte aan theologisch onderwijs.

Vluchtelingen

De kerk is een kleine minderheid, maar ontfermt zich o.a. over de vele vluchtelingen en kwetsbaren.

13

36

7

€ 626.000

Hoop voor schijnbaar hopeloos Libanon

De bevolking van Libanon heeft het zwaar. Het land is praktisch failliet, kampt met 1,5 miljoen Syrische vluchtelingen en de gevolgen van de enorme explosie in Beiroet. In deze schijnbaar hopeloze situatie biedt de kerk in Libanon hoop.

“Soms zijn Libanezen verdrietig”, vertelt Tsoler Pashayan (27) uit Beiroet. “Soms zijn we depressief als er geen elektriciteit is, als er geen medicijnen zijn, als er geen geld is. Maar wij, christenen, verheugen ons. Niet in de stabiliteit van dit land, maar onze hoop is dat we echt en diep worden geliefd door onze God.”

Zonder doel

Tsoler kende de Heere Jezus nog niet als haar Verlosser toen ze ging werken bij de christelijke kinderopvang GROW. Door het getuigenis van een collega kwam ze tot geloof. “Daar begon mijn reis in het geloof. Dat was een periode vol vreugde over mijn nieuwe leven, maar ook van verwarring en verdriet, omdat ik 22 jaar lang had geleefd zonder een levensdoel.”

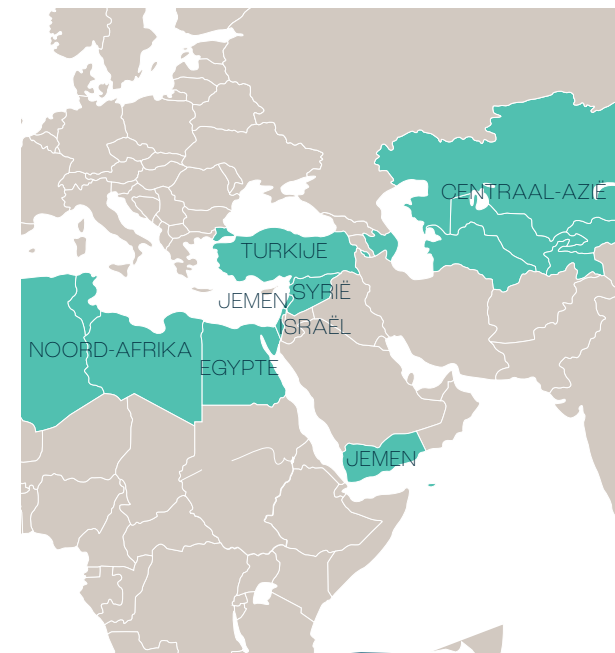
Haar collega werd een vriendin. Zij en GZB-zendingswerker Heleen Dandash-van den Berg, logopediste bij GROW en actief met toerusting van jonge vrouwen, leerden Tsoler wat het volgen van Jezus inhoudt. “God leerde mij een nieuwe identiteit aan te nemen als Zijn dochter.”

Tsoler

Geef jongeren hoop

Kinderopvang GROW staat in de wijk Bourj Hammoud. Daar wonen vooral arme mensen, onder wie veel vluchtelingen. De GZB ondersteunt juist daar kerken om het Evangelie te brengen en ook voedsel, medische hulp en onderwijs te geven. Inmiddels is Tsoler in haar gemeente verantwoordelijk voor toerustingswerk onder jongvolwassenen. “De meeste Libanese jongeren zijn niet alleen werkeloos, maar ook doelloos en hopeloos. Door met hen mee te leven, delen we hun last. Ik zie dat in hun leven de vrucht van de Heilige Geest zichtbaar is.” In hun schijnbaar uitzichtloze situatie geeft het Evangelie hen weer hoop.

De GZB in Nederland

Vertel,-avonden nodigen uit om meer te spreken over God

In 2022 vonden op verschillende plekken in Nederland bijzondere ontmoetingen plaats. Diverse gasten uit de wereldkerk gingen in het kader van het jaarthema Vertel, op bezoek bij gemeenten in Nederland. Centraal op de avonden stond de kruk: de plek waarop onze gasten en gemeenteleden vertelden over de grote daden van God.

In Polsbroek-Vlist was evangeliste Nataliya Stoykova uit Bulgarije aanwezig. Zendingcommissielid Janneke blikt terug op wat die ontmoeting betekende.

“Ik kijk met een positief gevoel terug op deze avond. De combinatie van Nataliya die haar verhaal vertelde en ook zelf uitgedaagd worden om te vertellen wat God in ons leven heeft gedaan, maakte het heel krachtig. Ik zat met mensen in een groepje die ik helemaal niet zo vaak spreek, maar we gingen gelijk de diepte in. Dat kwam echt door het persoonlijke verhaal van Nataliya. We draaiden er niet omheen, maar werden echt uitgenodigd om antwoord te geven.”

“De groep was niet heel groot, maar juist door het persoonlijke werd het intiem en durven mensen zelf ook op de kruk hun verhaal te delen. Dat is echt niet vanzelfsprekend. We spreken in de gemeente vaak te weinig over God. Ik geloof zeker dat Hij aanwezig is onze gemeente, maar we vertellen het elkaar vaak zo weinig en maken het soms zo weinig zichtbaar. Zo'n avond nodigt je uit om meer over en met de Heere te spreken.”

6. Groene GZB

Het Evangelie is goed nieuws voor het hele leven: voor mensen persoonlijk, voor de samenleving en voor heel de schepping. De Groene GZB is een programma waarin we samen met onze partners en medewerkers nadenken hoe we beter voor de schepping kunnen zorgen.

De GZB is een zendingsorganisatie die wereldwijd wil groeien in verbinding met partners. Daarin zijn persoonlijke ontmoetingen onmisbaar, in Nederland en in het buitenland. Dat begint met de ontmoetingen van uitgezonden medewerkers die in het buitenland wonen en werken. Maar vervolgens gaan ook medewerkers vanuit Nederland op reis naar partners en organiseren we reizen voor gemeenteleden om broeders en zusters uit de wereldkerk te ontmoeten.

Reizen is een wezenlijk onderdeel van ons werk. Tegelijk zijn we ons bewust van de klimaatimpact van ons werk en het belang om niet meer te reizen dan nodig is en te stimuleren dat reizen op manieren gebeurt die de klimaatimpact ervan reduceert. Verder compenseren we onze CO₂-uitstoot door bij te dragen aan het financieren van een aantal 'groene' projecten die al lopen bij onze partners wereldwijd.

Omdat het in beeld brengen van onze klimaatimpact wereldwijd ingewikkeld

CO₂-voetafdruk (tonnen CO₂)

Categorie	2022	2021	2020	2019
Energiekosten kantoor	7	4	5	6
Reizen binnen Nederland	44	25	35	75
Reizen vanuit Nederland naar partners	281	125	125	400
Totaal	332	154	165	481

is, hebben we in 2022 de stap gezet om met de organisatie Climate Stewards (onderdeel van A Rocha Nederland) een inschatting te maken van de CO₂-voetafdruk van dat deel van de organisatie waar we redelijk eenvoudig cijfers voor konden aanleveren, namelijk de organisatie in Nederland. Daarbij keken we dit jaar naar drie categorieën:

- De energiekosten van het kantoor
- De kosten van het reizen van kantoormedewerkers binnen Nederland
- De kosten van de reizen die vanuit Nederland naar het buitenland gemaakt zijn. Dit is inclusief de reizen van uitgezonden medewerkers naar hun standplaats in het buitenland (maar exclusief hun eigen lokale of regionale reizen)

Daarbij hebben we de cijfers over vier jaar terug in beeld gebracht en omgerekend naar het aantal eenheden in tonnen CO₂ waarvoor de verschillende categorieën verantwoordelijk zijn. Deze zijn weergegeven in de tabel.

Uit deze cijfers kan de conclusie worden getrokken dat in de afgelopen jaren de CO₂-voetafdruk van de GZB vanuit Nederland duidelijk heeft meebewogen met de reisbeperkingen door corona. Daarnaast zien we dat we in het jaar 2022 ondanks dat er veel meer is gereisd dan in 2021 de CO₂-voetafdruk nog een heel stuk onder die van 2019 ligt.

In de komende jaren onderzoeken we manieren om nog beter in beeld te krijgen wat onze CO₂-voetafdruk is en wat in bredere zin de impact van ons werk is op klimaat, samenleving en bestuur.

In het programma Groene GZB werken we samen met lokale kerken wereldwijd en zoeken naar passende manieren om in programma's ook zorg voor de schepping een plek te geven. Met die projecten compenseren we ook een deel van onze CO₂-voetafdruk. Enkele voorbeelden hiervan zijn:

ALBANIË

Voedselbank | Fresh Food project

Onze partner, Foodbank Albania, heeft veel mensen verse groente en fruit kunnen geven, wat hun gezondheid dient. De meeste van hen kunnen dit zelf niet of maar heel af en toe betalen, de prijzen zijn net zo hoog als in Nederland. In 2022 is meer dan 1.000.000 kilo ingezameld, gezond voedsel dat anders zou zijn vernietigd. De CO₂-reductie hiervan: 212 ton CO₂.

Het grootste gedeelte van al dit groente en fruit gaat naar kerkelijke centra die het gebruiken voor maaltijden die ze koken voor kinderen, daklozen en gehandicapten in hun omgeving. Zo ondersteunt dit project ook de missie van de kerken om uit te reiken naar mensen in nood. Voor een deel vindt dit plaats via kerken waar de GZB mee samenwerkt in het Fokusi programma.

Onze bijdrage is besteed aan transport en opslag, voorlichtingsmateriaal voor op scholen en vergoeding voor medewerkers.

PERU

Groene Kerk

Peru is een van de landen met de grootste biodiversiteit op aarde, maar het milieu wordt ernstig bedreigd. Kerken zijn zich vaak (nog) niet bewust van hun verantwoordelijkheid voor Gods schepping en de zorg voor hun leefomgeving. Als onderdeel van het samenwerkingsprogramma met de presbyteriaanse kerk in Peru, draagt de GZB bij aan een project voor bewustwording in lokale kerken. In samenwerking met A Rocha Peru organiseert de kerk online cursussen over wat het Bijbelse principe van rentmeesterschap concreet betekent voor de lokale gemeente. Verder gaan verschillende kerken aan de slag met een educatief miniproject. Activiteiten zijn o.a. het aanleggen en verzorgen van groene zones met kinderen uit de kerk en de buurt, knutselen met gerecyclede materialen, themabijeenkomsten en afvalraapacties. Geleerde lessen en inspirerende voorbeelden worden gedeeld via social media en publicaties.

MALAWI / MOZAMBIQUE

Boomplanting

In zowel Mozambique als Malawi zijn afgelopen jaar weer honderden boompjes in de kwekerij gegroeid, verzorgd en gepoot in de natuur. De herbebossingsprojecten zijn een groot succes. Waar eerder sprake was van veel ontbossing met alle gevolgen van dien, lijkt er nu op kleine schaal verandering plaats te vinden. Lokale gemeenschappen en kerken spreken van een bewustwordingsverandering in gemeenschappen. Er worden minder bomen gekapt en er wordt meer zorg gedragen voor de natuur door de trainingen die gegeven worden bij het boomplant-project. Partners zijn blij dat de GZB financiële middelen ter beschikking stelt om te investeren in duurzame projecten.

7. Risicoanalyse en -beheersing

Er zijn verschillende risico's die, wanneer zij optreden, het realiseren van de missie als zendingsorganisatie kunnen belemmeren. Voorop staat dat we in gehoorzaamheid aan en afhankelijkheid van onze zendende God invulling willen geven aan de zendingsopdracht. Tegelijk weten we ons geroepen om verantwoord om te gaan met de mensen en middelen die ingezet worden.

Jaarlijks bespreken het Management Team, de Commissie Toetsing en de Raad van Toezicht daarom een analyse van belangrijke risico's. Daarbij worden de kans en impact en de getroffen beheersingsmaatregelen besproken. Eveneens blijkt daaruit voor welke (rest) risico's geen maatregelen zijn getroffen of mogelijk zijn en of we dit restrisico aanvaardbaar vinden.

Hieronder zijn de voor de GZB belangrijke risico's vermeld. De gevolgen van de wereldwijde coronapandemie hebben op meerdere van de genoemde risico's hun weerslag. Omdat dit in die risico's is meegewogen, is de pandemie niet als afzonderlijk risico vermeld.

Per risico is in kleuren de weging van het restrisico (na getroffen maatregelen) toegevoegd. Voor kans en impact is met drie kleurschalen gewerkt. Onder kans verstaan we de waarschijnlijkheid dat de gebeurtenis zich zal voordoen.

De impact betreft de ernst van de gevolgen van de gebeurtenis. Het risico is de combinatie van kans en impact van de gebeurtenis en is daarom in vijf kleurschalen weergegeven:

Kleurschalen (van laag naar hoog)

1. Onveiligheid medewerkers en deelnemers GZB-reizen in het buitenland door instabiliteit

Kans: **Impact:** **Risico:**

GZB-medewerkers zijn in veel landen actief. Veiligheid van de werkers vraagt voortdurende aandacht en alertheid van alle betrokkenen. De veiligheid van uitgezonden medewerkers en medewerkers die namens de GZB reizen, is daarmee het belangrijkste risicogebied van de GZB. Alle uitgezonden en reizen-de collega's onderschrijven daarom het veiligheidsbeleid.

Dat beleid houdt onder andere in dat onveilige situaties worden gemeld, waarna het veiligheidsteam besluit over te nemen stappen. Ook houden alle medewerkers een profiel met persoon-

lijke gegevens en veiligheidsplan actueel, zodat de GZB in geval van calamiteiten over alle relevante informatie beschikt. Door middel van veiligheidstrainingen voor medewerkers, simulatieoefeningen en gedragscodes voor alle personen die met de GZB reizen, proberen we de risico's zo goed mogelijk te ondervangen. Tegelijk is volledige zekerheid op dit punt onbereikbaar.

In het afgelopen jaar zijn één veiligheidsincident gemeld. Deze melding is door de desbetreffende regiocoördinator afgehandeld.

Het Crisis Management Team (CMT) heeft de situatie in DR Congo (activiteiten van gewapende groepen) nauwlettend gevolgd. In 2022 moesten (opnieuw) de uitgezonden werkers in verband met de veiligheidssituatie verhuizen naar een veilige locatie in de regio.

Met Global Risk Advice (GRA) is een overeenkomst aangegaan als externe veiligheidsadviseur en partner voor het verzorgen van veiligheidstrainingen. In 2022 is met GRA een evaluatie en aanscherping van het veiligheidsbeleid grotendeels afgerond en is het functioneren van het CMT op basis van een fictief veiligheidsincident getraind.

2. Onvoldoende geld voor het zendingswerk door ontwikkelingen achterban en geldontwaarding

Kans: **Impact:** **Risico:**

Veel gemeenten die het werk van de GZB ondersteunen, hebben te maken met teruglopende ledenaantallen. Ook verwachten we dat op termijn de bijdragen aan zendingscollecten een dalende trend zullen gaan vertonen. Tegelijk zullen in de komende jaren bij gelijkblijvende activiteiten de bestedingen vanwege de inflatie toenemen.

De GZB heeft daarom extra ingezet op het versterken van de relaties met de gemeenten. Daarin ligt de nadruk op het verbinden van gemeenten met de missie van de GZB, zodat de meerwaarde van de verbinding met de wereldkerk ervaren wordt. Als die basis er is, verwacht de GZB ook een beroep op blijvende financiële betrokkenheid te kunnen doen.

Ook het aantal leden en donateurs is in de achterliggende jaren teruggelopen. Een van de oorzaken is dat relatief veel relaties een hoge leeftijd hebben en dat de jongere generatie zich minder bindt. Tegenover de uitstroom vanwege onder meer overlijden staat onvoldoende instroom. De GZB investeert daarom in aanvulling op de binding met gemeenten ook in het betrekken van particulieren. In de laatste jaren zijn daarvoor mogelijkheden voor betrokkenheid van jongeren (GZB-Experience) en het concept Zendingsmaatje ontwikkeld en deze worden blijvend ingezet.

Het aandeel van de inkomsten uit nalatenschappen is bij de GZB relatief groot in vergelijking met andere goede doelen. Omdat deze inkomsten jaarlijkse begroot worden, maar tegelijk onvoorspelbaar zijn, is binnen de continuïteitsreserve een buffer gevormd voor het opvangen van een jaar waarin de werkelijke inkomsten aanzienlijk lager uitvallen.

3. Verlies van gegevens door cyber-risico's

Kans: ● **Impact:** ● **Risico:** ●

Het werk van de GZB wordt vrijwel volledig gedragen door gemeenten en particulieren. De GZB werkt met veel persoonlijke informatie van leden, donateurs, partners en medewerkers. In de laatste jaren is het risico van verlies van deze informatie door bijvoorbeeld hacks toegenomen. De procedures en maatregelen voor informatiebeveiliging zijn opgesteld op basis van de Algemene Verordening Gegevensbescherming. De GZB werkt volledig in een cloudomgeving, die is ondergebracht bij twee partijen: Microsoft en AFAS. Door middel van back-up en recovery procedures is de continuïteit van de bedrijfsvoering geborgd. In 2022 hebben zich geen incidenten voorgedaan.

4. Onwettig handelen en/of verlies bankrelaties door niet naleven internationale sanctie- en antiwitwaswetgeving

Kans: ● **Impact:** ● **Risico:** ●

Bij het aangaan van overeenkomsten en overmaken van toegezegde bedragen is de GZB gehouden aan internationale sanctiewetgeving en wetgeving die erop is gericht dat met de fondsen geen witwaspraktijken of terrorisme wordt gefinancierd. De potentiële impact in termen van bijvoorbeeld rechtsvervolging of stopzetten van bankrelaties is hoog. In de interne procedures is een toets aan de actuele sanctielijsten verwerkt om de kans op onwettig handelen te minimaliseren. In de praktijk merken we dat de toenemende procedures bij banken als gevolg van deze wetgeving regelmatig belemmerend werkt in het ter plaatse krijgen van fondsen voor onze partners en programma's in hoog risicolanden. In CBF en Prisma-verband participeert de GZB in het contact met ministerie en banken voor het adresseren van deze sector-brede problematiek. Er hebben zich in 2022 geen schendingen van sanctieregels voorgedaan.

5. Verlies van middelen en imagoschade door fraude en mismanagement interne organisatie

Kans: ● **Impact:** ● **Risico:** ●

Fraude en mismanagement kunnen, als dit zich voordoet en openbaar komt, het vertrouwen in de GZB ernstig schaden. Ter voorkoming hiervan vraagt de GZB van zijn medewerkers te werken op basis van richtlijnen inzake taken en verantwoordelijkheden gebaseerd op functiescheiding. Daarnaast is er HRM-beleid gericht op de naleving van kernwaarden van de GZB en onderschrijven medewerkers de gedragscode van de GZB. Door middel van deze maatregelen is de kans zodanig beperkt dat het risico aanvaardbaar is. In 2022 is geen fraude of mismanagement in de interne organisatie geconstateerd.

6. Verlies van middelen door mismanagement en corruptie bij buitenlandse partners

Kans: ● **Impact:** ● **Risico:** ●

Mismanagement en corruptie kunnen ervoor zorgen dat giften en donaties die aan de GZB zijn toevertrouwd uiteindelijk niet daar terecht komen waar dat bedoeld is. Om dit zoveel mogelijk te voorkomen, werkt de GZB met een zorgvuldige partnerselectie, een cyclus van Planning, Monitoring en Evaluatie

per project (waaronder een procedure bij constatering van fraude issues), periodieke veldbezoeken door regiocoördinatoren en gerichte veldbezoeken met een internal auditkarakter door de controller. In 2022 zijn geen incidenten gemeld waarvoor de procedure bij constatering van fraude moest worden toegepast.

7. Imagoschade door niet-integer en/of grensoverschrijdend gedrag medewerkers en partnerorganisaties

Kans: ● **Impact:** ● **Risico:** ●

De GZB zendt medewerkers uit naar verschillende landen. Kwetsbare groepen zijn voor de GZB een belangrijke doelgroep. Het werken met deze groepen heeft tot gevolg dat deze mensen een afhankelijkheidspositie kunnen ervaren ten opzichte van de GZB-medewerkers.

Daarnaast werkt de GZB met partners samen in contexten waar maatschappelijke normen afwijken van die in Nederland. Gedrag dat in onze visie afgekeurd moet worden, kan in deze contexten geaccepteerd zijn.

Het risico op grensoverschrijdend gedrag is daarom ook in het werk van de GZB reëel.

De GZB is zich bewust van het belang om zowel voor collega's als partnerkerken te werken aan bewustwording en de mogelijkheid om grensoverschrijdend

gedrag te melden. Het integriteitsbeleid is voor wat betreft GZB-medewerkers integraal onderdeel van het veiligheidsbeleid. Alle medewerkers en vrijwilligers die namens de GZB reizen, stemmen schriftelijk in met het veiligheids- en integriteitsbeleid, waarvan onder meer een gedragscode deel uit maakt.

Onderdeel van het beleid is dat belanghebbenden en slachtoffers via de (Engelstalige) website het beleid kunnen raadplegen en een klacht kunnen indienen.

In 2022 zijn geen incidenten naar aanleiding niet-integer en/of grensoverschrijdend gedrag gemeld.

Inschatting van de financiële gevolgen van de risico's

Op basis van de gezonde financiële situatie kan de GZB tot op zekere hoogte de financiële gevolgen bij het zich voordoen van bovengenoemde risico's dragen.

De inschatting is evenwel dat het zich voordoen van een risico op het gebied van veiligheid een zodanige financiële impact kan hebben dat de GZB deze niet zelf kan dragen.

Daarom is op dit risico sterk geïnvesteerd in preventie, door training van medewerkers, het inhuren van expertise en het consequent toepassen en evalueren van het veiligheidsbeleid. Daarnaast geldt voor enkele deelrisico's als ziektekosten en arbeidsongeschiktheid als gevolg van gewapende conflicten dat

deze verzekerd zijn door middel van een speciale molest-dekking op onze expat- en zakenreisverzekeringen.

Voor zover dat mogelijk is, zijn ook andere risico's verzekerd. In het algemeen geldt dit voor (bestuurs-/bedrijfs-) aansprakelijkheid en verschillende werknemersverzekeringen, waaronder een verzuimverzekering als financiële dekking in geval van langdurig verzuim. De GZB heeft geen cyberrisicoverzekering. In 2023 zal op basis van een oriëntatie worden besloten of deze verzekering nut heeft en zal worden afgesloten.

Bij het vaststellen van de norm voor de continuïteitsreserve is rekening gehouden met de risicoanalyse. Een van de belangrijkste onderdelen in deze reserve betreft de buffer in geval van structurele inkomstendaling. Aan de continuïteitsreserve ligt een scenario van 20 procent inkomstendaling ten grondslag, waarbij de reserve zowel moet voorzien in het voortzetten van de activiteiten voor één jaar als het terugbrengen van de contractuele (personele) verplichtingen tot een niveau dat in evenwicht is met de lagere inkomsten. Een nadere onderbouwing van de continuïteitsreserve is opgenomen in de toelichting op de balans in de jaarrekening.

8. Medewerkers en vrijwilligers

Overzicht medewerkers en vrijwilligers

Een groot deel van de zendingswerkers en kantoormedewerkers is als werknemer in dienst van de GZB. Daarnaast is de GZB betrokken bij uitzendingen waarbij de zendingswerkers in dienst zijn van een andere organisatie. Tenslotte zijn verschillende mensen op vrijwillige basis betrokken door middel van een korte termijn uitzending, als gastdocent, expert of bij het werk op kantoor.

Hieronder is een overzicht van het aantal werknemers opgenomen. Daarnaast is de GZB door middel van andere vormen van samenwerking verbonden met diverse uitzendingen en personen die bijdragen aan de missie van de GZB. Daarnaast waren in 2022 honderden vrijwilligers actief, die zich in gemeenten binnen zendingscommissies en thuisfrontcommissies hebben ingezet voor het zendingswerk.

	31-12-22	2022	31-12-21	2021
	Aantal	FTE gem.	Aantal	FTE gem.
Zendingswerkers (in dienst van de GZB)	50	34,7	51	35,3
Kantoormedewerkers	37	24,2	36	24,2
Totaal in dienst bij de GZB	87	58,9	87	59,5
Zendingswerkers (in dienst van andere organisaties)	8		10	
Korte termijn uitzendingen	5		3	
Gastdocenten en experts	2		2	
Ondersteuning uitzendingen gemeenten	9		13	
Kantoor - vrijwilligers	14		15	

Werving zendingswerkers

Omdat de instroom van nieuwe zendingswerkers beperkt is, heeft de GZB in 2022 hiervoor aandacht gevraagd door middel van een persbericht en voor diverse vacatures geadverteerd. We zijn dankbaar dat op een 'Zend mij' bijeenkomst in het najaar enkele tientallen geïnteresseerden afkwamen en hopen dat dit zich vertaalt in verdere oriëntatie en uiteindelijk in nieuwe uitzendingen.

In- en uit dienst

In 2022 zijn verschillende medewerkers in- en uit dienst getreden:

Zendingswerkers

De volgende medewerkers zijn in 2022 gestart:

- Henk en Conny*, Noord-Afrika
- Johan en Willeke Vrij, Albanië
- Rob en Sijda Wesselink, Egypte
- ds. Gerrit Vreugdenhil, Colombia

- Elise Verschuure, Colombia (korte termijn)
- Ineke van Rijssel, Colombia (korte termijn)
- Herman en Anneloes Meijer, Malawi (korte termijn)

De volgende uitzendingen zijn beëindigd:

- Jaap van Harten (Global Rize)
- Willem en Joanne Folmer, DR Congo
- Martin en Marleen 't Hart, Rwanda
- Johan Krijn en Astrid Klaasse, Colombia
- Gent en Rieneke van de Pol, Malawi
- Anneleen*, Latijns-Amerika (korte termijn)
- Antje*, Latijns-Amerika (korte termijn)
- Elise Verschuure, Colombia (korte termijn)
- Ineke van Rijssel, Colombia (korte termijn)

Daarnaast zijn de volgende uitzendingen in samenwerking met andere organisaties of uitzendende gemeenten in Nederland beëindigd:

- Gerco en Wouthera*, Zuidelijk Afrika (i.s.m. Amersfoort-Vathorst)
- Gerrit en José Heino, Zuid-Afrika (i.s.m. Capelle aan den IJssel)
- Hans van Beek, Zuidoost-Azië (i.s.m. JmeO), overleden (zie pag. 24)

In opleiding:

- William en Monica Janssen, Filipijnen
- Wilma de Vries, Albanië

Kantoor

Op kantoor mochten we drie nieuwe collega's verwelkomen en hebben we van één collega afscheid genomen, na een jarenlang dienstverband.

In dienst

- Eveline Segers
- Jaco Klamer
- Bart Zoutendijk (afstudeerstage)

Uit dienst

- Harry Fikse

Arbeidsomstandigheden en ziekteverzuim

Mede naar aanleiding van het Preventief Medisch Onderzoek (PMO) eind 2021 hebben enkele collega's in 2022 gerichte coaching ontvangen om de werkbeleving te verbeteren.

Het ziekteverzuim in 2022 was, vanwege enkele verzuimsituaties die een langere periode duurden, 1,8% en dus hoger dan in 2021 (0,32%). Deze verzuimsituaties waren niet gerelateerd aan of veroorzaakt door de werkomstandigheden. Gedurende het jaar overlegt de directeur-bestuurder regelmatig met de Ondernemingsraad, waarin arbeidsomstandigheden onderwerp van gesprek zijn.

Begin 2023 zal een medewerkerstevredenheidsonderzoek worden uitgevoerd in een zodanige opzet dat dit periodiek herhaald kan worden.

IN MEMORIAM

Hans van Beek

1 maart 1951 – 7 december 2022

Een bevlogen werker in dienst van het koninkrijk van God

Op 7 december 2022 is Hans van Beek voor ons onverwacht overleden op de leeftijd van 71 jaar.

Hans van Beek was een bijzondere man, die zijn leven in dienst stelde van Gods koninkrijk van het licht. Hij groeide op in Abcoude, Utrecht en Papendrecht. In 1973, op 22-jarige leeftijd, kwam hij tot geloof. Na een opleiding aan de Bijbelschool in Heverlee groeide bij Hans het verlangen om zendeling in China te worden. Dit land stond echter niet open voor buitenlandse zendingsorganisaties, dus vertrok Hans in 1981 op eigen initiatief naar Hongkong. Daar kwam hij in contact met Jeugd met een Opdracht en ging hij zich via hen inzetten voor Vietnamese bootvluchtelingen. Zo groeide het contact met mensen uit dit land.

Uitzending vanuit Papendrecht

In 2000 werd Hans naar Vietnam uitgezonden door Jeugd met een Opdracht en de GZB vanuit de Hervormde Gemeente Papendrecht, zijn thuisgemeente. Hij voorzag Vietnamezen van

oventjes op zonne- en houtenergie. Zo kwam hij ook in contact met de bewoners, bij wie hij de Heere Jezus bekendmaakte. Verschillenden van hen kwamen tot geloof. Ook na zijn pensioen bleef Hans in Vietnam wonen en werken. Door corona moest Hans' verlof jaar op jaar worden uitgesteld. Ook dit jaar kwam er niet van, totdat God hem in Zijn volmaakte licht opnam.

Nadat Hans van Beek een week eerder overleden werd aangetroffen in zijn huisje in Vietnam, is op woensdag 14 december tijdens een ontroerende dienst afscheid van hem genomen.

De GZB herdenkt Hans als een bevlogen werker in dienst van het koninkrijk van God. We bidden en verwachten dat God Zelf Zijn koninkrijk blijft uitbreiden in Vietnam, een land dat voor een groot deel nog in duisternis leeft. Hij gaat door met Zijn werk, waarvoor Hans zijn leven in dienst mocht stellen.

De Heer is mijn licht,
mijn behoud,
wie zou ik vrezen?

Psalm 27 vers 1

Zendingswerkers

per 31 december 2022

Land	Naam	Samenwerkende organisatie	Land	Naam	Samenwerkende organisatie
Azië			Europa		
Filipijnen	Iljo de Keijzer	OMF	Albanië (vanuit NL)	Aad van der Maas	
Filipijnen	William en Monica Janssen (in opleiding)		Albanië	Johan en Willeke Vrij	
Indonesië	ds. Laurens Jan en Lourina Vogelaar		Albanië	Wilma de Vries (in opleiding)	
Thailand	Sijmen en Annelies den Hartog	OMF	Bosnië	Adré en Marja Lichtendonk	
Thailand	Thomas en Cobi Roest	OMF	Bulgarije	Foka van de Beek	
Zuidoost-Azië	Björn en Marlies*		Duitsland	Gerrit en Jorine van Dijk	ECM
Zuidoost-Azië	Mirjam*	OMF	Duitsland	Gerard en Janneke de Wit	ECM
Zuidoost-Azië (vanuit NL)	ds. Daan van der Kraan		Frankrijk	ds. Geert en Florian Lustig	
			Frankrijk	Harriëtte Smit	
			Kroatië	Anne-Marie Kool	
			Tsjechië	Leendert en Nelleke Wolters	
Afrika			Midden-Oosten en Centraal-Azië		
DR Congo	Mark en Corine Godeschalk		Egypte	Willem-Jan de Wit	
Malawi	ds. Willem-Henri en Ditteke den Hartog		Egypte	Rob en Sijda Wesselink	
Malawi	Herman en Anneloes Meijer (korte termijn)		Israël	Corrie*	NEM
Namibië	ds. Joram en Daniëlle Oudshoorn		Libanon	Heleen Dandash-van den Berg	
Rwanda	ds. Rik en Caroline Mager		Libanon	ds. Kees en Esther van der Knijff	
Oeganda	ds. Peter en Jeannette de Groot		Libanon	ds. Wilbert en Rima van Saane	Kerk in Actie
Zuid-Afrika	Daniëlle Mkhweru-Davelaar		Noord-Afrika	Henk en Conny*	
			Noord-Afrika	Marieke*	
			Centraal-Azië	Corina*	Wycliffe
			Centraal-Azië	Gerlinde*	
			Centraal-Azië	Peter en Riek*	
			Centraal-Azië	Simone*	PI
Latijns-Amerika					
Costa Rica	Kees en Claudia Geluk				
Colombia/Cuba (vanuit NL)	ds. Peter Kleinbloesem				
Colombia (vanuit NL)	ds. Gerrit Vreugdenhil				
Latijns-Amerika	John en Marjan*				
Peru	ds. Matthijs en Rosa Geluk				

* Om veiligheidsredenen kunnen wij geen land en achternaam noemen.

Land	Naam	Uitzendende gemeente
------	------	----------------------

Gastdocenten / expert missies in 2022

Peru	ds. Gerrit Nijland	
Indonesië	Govert en Jolanda Voordendag	

In 2022 verleende de GZB in overleg met de uitzendende gemeente steun of medewerking aan de volgende uitzendingen:

Chili	Marloes Achterveld	Oene
Nigeria	Ewald en Lianne Harmsen	Delft
Zuid-Afrika	Gerrit en José Heino	Capelle aan den IJssel
Zuidelijk Afrika	Gerco en Wouthera*	Amersfoort – Vathorst
Nepal	Anjan en Corine Knulst	Delft
Egypte	Martine*	Zeist
Thailand	Marco en Agnes*	Zeist
Centraal-Azië	Han en Wendy*	Wierden
Sierra Leone	Miep*	Gouda

Kantoormedewerkers

per 31 december 2022

Naam	Functie
Martijn van den Boogaart	directeur-bestuunder
Team innovatie	
Diane Palm	teamleider innovatie / concepten
Jaap Haasnoot	leren & opleiding
Team HR	
Mark van den Dool (a.i.)	teamleider
Gerdien Blom	coaching zendingswerkers
Harriët Ritman	werving en selectie
Team buitenland*	
Kees Zeelenberg	teamleider adviseur jeugdwerk
Daan van der Kraan	regiocoördinator toerustingswerk Zuidoost-Azië
Rik Lubbers	regiocoördinator relatiebeheerder gemeenten
Aad van der Maas	regiocoördinator toerustingswerk Albanië
Arie van der Poel	regiocoördinator
Marleen Adema	programmaleider
Hananja van Ee	programmaleider
Hanna Pak	programmaleider
Linda Stuut	programmaleider
Gijske Geneugelijk	projectmedewerker
Team binnenland	
Mark van den Dool	teamleider
Daniëlle Damsteeg	relatiebeheerder gemeenten
Eveline Segers	relatiebeheerder gemeenten
Nadia Smits	relatiebeheerder gemeenten
Danny Schurink	relatiebeheerder gemeenten fondsenwerving scholen / bedrijven / Project 10:27
Jopie Verhoek	relatiebeheerder gemeenten
Gijsbert Wolvers	relatiebeheerder gemeenten

Naam	Functie
Anneke Kardol	officemanager relatiebeheer gemeenten en reizen
Margreet Broeders	communicatie - vormgeving
Gerdi van Eck	communicatie
Jaco Klamer	fondsenwerving
Mariëlle de Koning	communicatie
Esther van Maanen	communicatie – doelgroep jeugd
Wilma van der Meij	online marketeer
Team interne zaken	
Tijmen van Steeg	teamleider controller
Henriëtte Verwoerd	directiesecretaresse
Anja de Wildt	officemanager voor reizen veiligheid
Kees Boer	financiën - ledenadministratie
Wim Nap	financiën - administrateur
Linda Hoegee	klantenservice projectmedewerker
Evelien Ruarus	klantenservice

* Het Team buitenland bestaat naast de medewerkers in Nederland uit enkele uitgezonden medewerkers:

- Marloes Galvez-Achterveld, programmaleider Latijns-Amerika
- Willem-Henri den Hartog, regiocoördinator Zuidelijk Afrika
- John Lindhout, regiocoördinator Latijns-Amerika
- Ditteke den Hartog, programmaleider

Vrijwilligers

We zijn dankbaar dat honderden vrijwilligers zich inzetten voor landelijke activiteiten als de GZB-dag, het schrijven voor Een handvol koren en het organiseren van zendingsactiviteiten op plaatselijk niveau (in thuisfrontcommissies en zendingscommissies). Per 31 december 2022 zijn de volgende vrijwilligers betrokken bij de ondersteuning van ICT, diverse interne projecten,

communicatie & fondsenwerving, bedrijfsnetwerken en de bibliotheek:

Corry Eilander	Pauline Pors
Willemieke Frittsch	Jacolien Pul
Mirjam Haasnoot	Tim Verduijn
Jaap van der Ham	Gerda van Velzen
Arianne van Helden	Eelco de Visser
Anna Keuken	Jan van der Wilt
Erika Kommers	Kees Zipprow

9. Bestuur en organisatie

De GZB voldoet aan de geldende normen van de erkenningsregeling voor goede doelen en is daarom door het CBF aangemerkt als 'Erkend Goed Doel'. Eén van de normen in de erkenningsregeling is dat de functies 'besturen' en 'toezicht houden' zijn gescheiden.

In dit hoofdstuk leggen we uit hoe de governance bij de GZB is ingericht en in 2022 heeft gefunctioneerd. De verantwoordelijkheden, bevoegdheden en de onderlinge verhouding tussen de organen zijn formeel vastgelegd in de statuten en interne reglementen.

Daarnaast zijn in dit hoofdstuk enkele specifieke onderwerpen toegelicht, die verband houden met de governance:

- Bezoldigingsbeleid
- Keurmerken, externe gedragscodes en richtlijnen
- Fondsenwervingsmethodes
- Integriteit en klachtenprocedures
- Communicatie met belanghebbenden
- Doelrealisatie

Vereniging

De GZB is een vereniging en kent statutair de volgende organen met bijbehorende bevoegdheden:

Orgaan	Bevoegdheid en verantwoordelijkheid
Algemene Vergadering	Benoemen bestuurder en leden Raad van Toezicht Goedkeuren jaarverslag en verlenen décharge
Raad van Toezicht	Toezicht houden vooraf en achteraf en adviseren
Directeur-bestuurder	Besturen

Algemene Vergadering

Op 9 juni 2022 kwam de Algemene Vergadering bijeen. De opening vond gezamenlijk met HGJB en IZB plaats. In deze vergadering werd het jaarverslag inclusief de jaarrekening 2021 goedgekeurd. Daarnaast werd afscheid genomen van ds. J.C. van Trigt als lid van de Raad van Toezicht. We zijn hem zeer dankbaar voor zijn jarenlange betrokken inzet. Ds. A.J. Mouw werd benoemd en welkom geheten als nieuw lid van de Raad van Toezicht.

In aansluiting daarop volgde een bezinningsbijeenkomst in samenwerking met HGJB en IZB met een bijdrage van dr. Kees van Eknis, met als thema het gesprek met tijdgenoten.

Raad van Toezicht

In hoofdstuk 10 is het verslag van de Raad van Toezicht opgenomen.

Directeur-bestuurder

De directeur-bestuurder is verantwoordelijk voor het besturen van de GZB en is eveneens de wettelijk vertegenwoordiger van de vereniging.

In het kader van toezicht vooraf is voor verschillende besluiten vooraf goedkeuring van de Raad van Toezicht vereist.

Werkorganisatie

Vanuit het belang van verantwoorde en gedragen besluitvorming, is er een Management Team (MT). Het MT wordt gevormd door de teamleiders en de directeur-bestuurder. Uitgangspunt is dat binnen het MT alle besluiten van de directeur-bestuurder tot stand komen

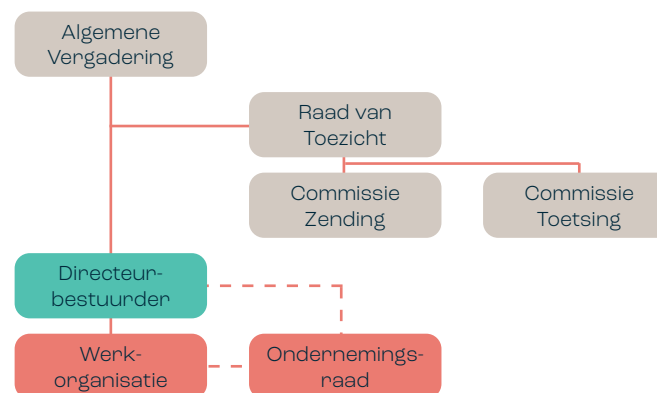
en dat het MT hiervoor samen met de directeur-bestuurder in de organisatie verantwoordelijkheid neemt.

Het MT kwam in 2022 ca. eens per vier weken bijeen. In het functioneren van het MT wordt steeds voor ogen gehouden dat het eigenaarschap van het werk zoveel als mogelijk binnen de teams in werkorganisatie is belegd.

Evaluatie functioneren directeur-bestuurder

In 2022 heeft een functioneringsgesprek en halfjaar evaluatie door een afvaardiging van de Raad van Toezicht met de directeur-bestuurder plaatsgevonden.

Governance structuur van de GZB:

Naam en (neven)functies directeur-bestuurder per 31 december 2022

Directeur-bestuurder	Nevenfuncties
ir. M. van den Boogaart	• Lid bestuur Stichting Leerstoel 'De kerk in de context van islam' • Lid bestuur Stichting Evangelie & Moslims

Ondernemingsraad

Vanwege het aantal medewerkers heeft de GZB een ondernemingsraad (OR) met diverse wettelijke advies- en instemmingsrechten voor besluitvorming binnen de organisatie. De OR bestaat uit vijf leden, waarvan drie namens de uitgezonden medewerkers en twee namens de medewerkers in Nederland.

Bezoldigingsbeleid

Raad van Toezicht

Leden van de Raad van Toezicht van de GZB worden niet bezoldigd; ook worden geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt. Zij ontvangen alleen een vergoeding van de gemaakte kosten en hebben de mogelijkheid om binnen de fiscale regeling voor vrijwilligersvergoedingen een vergoeding voor bestede tijd te ontvangen. In 2022 hebben zij van de mogelijkheid tot vergoeding voor bestede tijd geen gebruik gemaakt.

Directeur-bestuurder

De Raad van Toezicht heeft het bezoldi-

gingsbeleid vastgesteld. De hoogte van de directeursbeloning en van andere bezoldigingscomponenten zijn vastgelegd in de arbeidsovereenkomst met de directeur-bestuurder en zijn ontleend aan de Arbeidsvoorwaardenregeling van de Protestantse Kerk in Nederland. Het beleid wordt periodiek geactualiseerd. De laatste evaluatie was in september 2022.

Bij de bepaling van het bezoldigingsbeleid en de vaststelling van de beloning volgt de GZB de Regeling beloning directeurs van goede doelen organisaties (zie www.goededoelennederland.nl).

De regeling geeft aan de hand van zwaartecriteria een maximumnorm voor het jaarinkomen. De weging van de situatie bij de GZB vond plaats door de Commissie Toetsing. Dit leidde tot een zogenaamde BSD-score van 410 punten met een maximaal jaarinkomen van € 117.225 (1 fte/12 maanden).

Het voor de toetsing, aan de geldende maxima, relevante werkelijke jaarinkomen van de directeur-bestuurder bedroeg in 2022 (1 fte/12 maanden) € 87.332 (2021: € 81.349). Deze beloning bleef binnen de geldende maxima.

Het jaarinkomen, de belaste vergoedingen/bijtellings, de werkgeversbijdrage pensioen, de pensioencompensatie en

de overige beloningen op termijn van de directeur-bestuurder bleven met een bedrag van € 98.858 (2021: € 91.895) binnen het in de regeling opgenomen maximum bedrag van € 146.000 per jaar.

De belaste vergoedingen/bijtellings, de werkgeversbijdrage pensioen en de overige beloningen op termijn stonden bovendien in een redelijke verhouding tot het jaarinkomen.

De hoogte en samenstelling van de bezoldiging worden in de jaarrekening toegelicht in de toelichting op de staat van baten en lasten.

Medewerkers

Voor de beloning van medewerkers past de GZB de Arbeidsvoorwaardenregeling van de Protestantse Kerk in Nederland toe. De inschaling daarbinnen wordt op basis van een functiehuis vastgesteld. Voor uitgezonden medewerkers geldt de Uitzendvoorwaardenregeling van de Protestantse Kerk in Nederland (faciliteeringsregeling).

Keurmerken, externe gedragscodes en richtlijnen

De GZB is door de Belastingdienst aangemerkt als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI) en door het CBF aangemerkt als 'Erkend Goed Doel'. Het CBF toetst jaarlijks of de GZB blijft voldoen aan de geldende 'Normen Erkenningss-

regeling'. Naar aanleiding van de her-toetsing eind 2022 heeft het CBF de En-kenning gecontinueerd. Daarbij is op ba-sis van de bevindingen afgesproken dat de regelingen voor integriteitsschendingen in de loop van 2023 worden geactu-aliseerd, met het doel deze eenvoudig en goed toegankelijk te laten zijn.

De GZB is eveneens lid van branche-organisatie Goede Doelen Nederland en onderschrijft daarmee de volgende gedragscodes en richtlijnen:

- SBF-code Goed bestuur (waaronder de normen op het gebied van fondsenwerving in het hoofdstuk voor fondsenwervende organisaties).
- Regeling beloning directeuren goe-dedoelenorganisaties.
- Code Postfilter, onderdeel van de Reclamecode.
- Code Telemarketing, onderdeel van de Reclamecode.
- Richtlijn financieel beheer goede doelen.

Fondsenwervingsmethoden

De GZB maakt vooral gebruik van de onderstaande methoden voor het ver-werven van fondsen:

- Collecten, acties en giften via diaco-nieën, zendingscommissies en thuis-frontcommissies van de betrokken kerkelijke gemeenten.
- Contributie- en direct mailing aan leden en overige betrokken parti-

culieren.

- Telemarketingcampagnes, gericht op leden en overige betrokken par-ticulieren.
- Verwerven van nieuwe donateurs en/of Zendingmaatjes door middel van het label Zendingmaatje of door middel van de inzet van thuis-frontcommissies bij nieuwe uitzen-dingen.
- Online fondsenwerving, onder andere door middel van digitale nieuwsbrieven en sociale media.
- Nalatenschappen.
- Verkoop van producten, voorname-lijk het GZB-dagboek Een handvol koren, dat vooral via zendings-commissies en diaconieën wordt verkocht.
- Fondsaanvragen bij vermogens-fondsen en andere fondsenwerven-de organisaties.
- Collecten en acties via scholen.

Bij het gebruik van deze methoden wordt in overeenstemming met de hiervoor genoemde gedragscodes en richtlijnen gewerkt. Bij wijzigingen hierin wordt zo nodig advies ingewonnen met het oog op een correcte toepassing hiervan.

Integriteit en klachtenprocedures Integriteitsbeleid

Onder het hoofdstuk Risicobeheersing is reeds vermeld dat integriteit voor

de GZB belangrijk is. Het integriteitsbe-leid bij de GZB bestaat uit de volgende onderdelen:

- Beleidsdocument Integriteit. Hierin zijn de specifieke risico's voor ons werk benoemd en geadresseerd.
- Regeling en protocol vertrouwens-persoon voor medewerkers en vrijwilligers van de GZB.
- Een gedragscode voor alle mede-werkers en anderen die namens de GZB reizen. Hierin is expliciet ver-woord dat signalen van ongewenst gedrag zowel intern bij de GZB (bij een leidinggevende of de vertrou-wenspersoon) als bij GZB-partners in het buitenland moeten worden gemeld, zodat deze kunnen worden opgevolgd.
- Een meldpunt op de website. Alle belanghebbenden kunnen hier het integriteitsbeleid raadplegen en een melding doen. Deze informatie is eveneens op de Engelstalige website beschikbaar.

Meldingen integriteitsschendingen

Dankbaar vermelden we dat in 2022 geen integriteitsschendingen zijn ge-meld.

Reflectie integriteitsbeleid

Het integriteitsbeleid wordt tijdens wen-ving en inwerken van nieuwe medewer-kers en vrijwilligers besproken.

In 2023 zullen de regelingen rondom

integriteitsbeleid en klachtenprocedu-res worden geactualiseerd. Onderdeel hiervan is de communicatie hierover met medewerkers en partners.

Interne en externe klachtenprocedure De GZB heeft een interne klachtenpro-cedure. Belanghebbenden kunnen deze op de website raadplegen en kunnen daar lezen hoe een klacht ingediend en behandeld wordt.

Voor de situatie dat de interne klachten-procedure voor de klager niet volstaat, kan gebruik gemaakt worden van worden van de 'Onafhankelijke klach-tencommissie', die samen met HGJB, IZB en De Herberg is ingesteld. Ook deze procedure en meldpunt is op de website te vinden.

In 2022 is één klacht betreffende de in-houd van het GZB-dagboek Een handvol koren ontvangen. Deze is met een reac-tie aan de indiener afgehandeld.

Bij de externe klachtencommissie zijn in 2022 geen klachten ingediend.

Optimale relaties met belanghebbenden

De belanghebbenden zijn te onderschei-den in verschillende groepen, waarmee door middel van eigen informatiekanalen en ontmoetingen de relatie wordt onderhouden:

- Kerkenraden, diaconieën, zendings-

- commissies, thuisfrontcommissie en predikanten als vertegenwoordigers van betrokken kerkelijke gemeenten in Nederland.
- Leden, Zendingsmaatjes en donateurs, die op persoonlijke titel verbonden zijn met de GZB.
 - Jongeren als specifieke doelgroep.
 - (School)kinderen als specifieke doelgroep.
 - Andere fondsenwervende organisaties en fondsen/stichtingen die financiële steun verlenen.
 - Partnerkerken en -organisaties in het buitenland, waarmee oecumenische relaties worden onderhouden en/of in programma's wordt samengewerkt.
 - Protestantse Kerk in Nederland en diverse bonden (onder andere IZB en HGJB) en organisaties waarmee in Nederland wordt samengewerkt.
 - Kantoormedewerkers en zendingswerkers, leden van de Raad van Toezicht en adviescommissies en vrijwilligers.

Onder meer de relatiebeheerders, regiocoördinatoren en de directeur-bestuurder onderhouden de relaties met kerkelijke gemeenten in Nederland, partnerkerken en -organisaties in het buitenland en in Nederland. Daarnaast worden onder meer de volgende communicatiemiddelen ingezet voor het optimaal informeren van de externe

belanghebbenden:

- Het magazine Alle Volken
- De website en sociale media kanalen
- Digitale nieuwsbrieven per doelgroep
- Programma-nieuwsbrieven
- Persberichten in landelijke bladen en kerkbladen
- Jaarverslag

Door een sociaal intranet blijven kantoormedewerkers, zendingswerkers, leden van de Raad van Toezicht en vrijwilligers op de hoogte van actuele ontwikkelen, naast fysieke en digitale ontmoetingen.

Voor alle genoemde kanalen staat de GZB open voor reacties en feedback op basis waarvan de kwaliteit verbeterd kan worden.

Doelrealisatie

Deze paragraaf geeft inzicht in de wijze waarop gewenste resultaten volgens het beleidsplan vertaald worden naar concrete programma's en hoe de voortgang vervolgens wordt gevolgd.

Gewenste resultaten

In het beleidsplan worden voor een periode van vijf jaar op hoofdlijnen de doelstellingen vastgelegd. In het verslagjaar 2021 werd nog gewerkt op basis van het meerjarenbeleidsplan 'Veelkleurige Kerk'.

In het meerjarenbeleidsplan ligt de nadruk op het uitvoeren van het missionaire werk in geïntegreerde programma's die aan de hoofddoelstelling van de GZB moeten bijdragen:

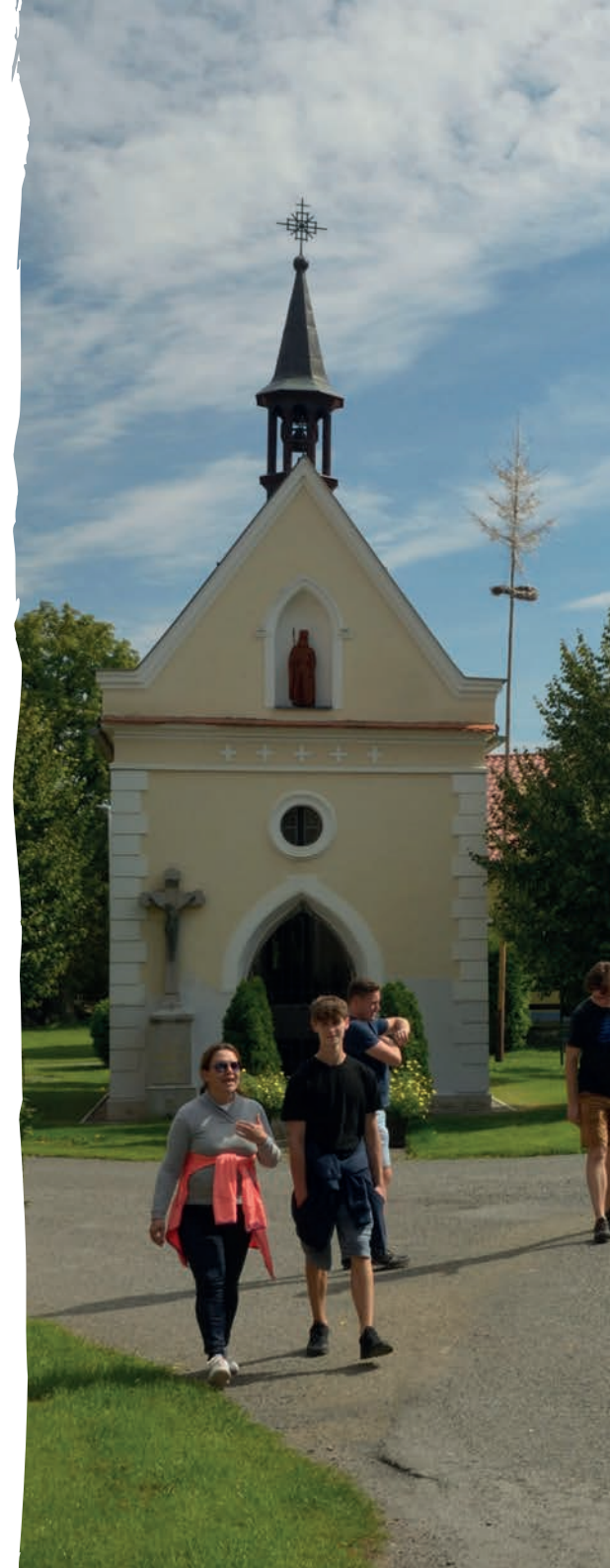
“De GZB wil bijdragen aan de vorming en opbouw van open gemeenten die leven vanuit hun missionaire roeping en die daarom getuigend aanwezig zijn in de samenleving. Tegelijkertijd leven zij hun diaconale roeping uit door uit te reiken naar mensen in de marge.”

De doelstellingen voor deze beleidsperiode zijn vooral gericht op:

- De vorming van toegankelijke christelijke gemeente.
- Ontstaan van nieuwe vormen van kerkzijn.
- Verbinding van jonge gelovigen aan de gemeente.
- Oog voor mensen in de marge in de omgeving van de gemeente en bereidheid hen deel te laten uitmaken van de gemeente.
- Bewustwording van de gemeente in Nederland.

Totstandkoming van programma's en monitoring en evaluatie van te behalen resultaten

Programma's in het buitenland functioneren binnen een systeem van Planning, Monitoring en Evaluatie (PME). Essentieel is de afstemming op de doelstellingen en strategische keuzes uit het

beleidsplan. Dit gebeurt in verschillende stappen:

- Per land of regio wordt in overleg met de verschillende partners een programmaplan opgesteld, met meerjarige doelen gericht op de context van het betreffende land. Dit plan wordt binnen de GZB intercollegiaal getoetst op basis van het beleidsplan.
- Na goedkeuring van het programmaplan kunnen aanvragen voor projecten en uitzendingen inhoudelijk worden goedgekeurd als deze bijdragen aan het realiseren van de doelen binnen het programma.

Projecten worden na goedkeuring gevolgd binnen een projectenbeheersysteem.

Uitgezonden medewerkers leggen verantwoording af in halfjaarlijkse werkverslagen.

Partnerkerken en -organisaties rapporteren na afloop van een project of in geval van doorlopende projecten per half jaar over inhoudelijke en financiële voortgang van de projecten.

De regiocoördinator bezoekt minimaal eens per twee jaar tijdens een veldbezoek de zendingswerkers en evalueert het welzijn van hen op de plaats waar zij wonen en werken, ook in relatie tot de partnerkerk waarmee de wordt samengewerkt.

De programmaleider is verantwoorde-

lijk voor de besturing van een programma en bezoekt daartoe met regelmaat de samenwerkingspartners binnen een programma. Tijdens deze bezoeken, maar ook in de verslagen van de partners wordt de realisatie van de projecten in het licht van de bijdrage aan de afgesproken programmadoelen getoetst.

Jaarlijks worden de lopende programma's geëvalueerd. Deze evaluatie dient als basis voor het nieuwe jaarplan en eveneens voor het jaarverslag.

De directeur-bestuurder informeert per vergadering de Raad van Toezicht door middel van een directieverslag, aangevuld met financiële informatie per kwartaal.

Omdat het programmatisch werken inmiddels enkele jaren functioneert, wordt momenteel gezocht naar goede methoden om de impact over meerdere jaren goed in beeld te brengen. Hoewel zendingswerk primair het werk is van Gods Geest, zoekt de GZB toch wegen om iets van de vrucht van het zendingswerk inzichtelijk te maken, om hiervan te leren en dit ook te delen met gemeenten in Nederland.

In hoofdstuk 4 Kernactiviteiten zijn de belangrijkste resultaten in 2022 beschreven.

10. Raad van Toezicht

Vergaderingen

De Raad van Toezicht en vergaderde in 2022 zes keer, inclusief de heidag.

De vergaderingen vonden plaats in aanwezigheid van de directeur-bestuurder. De besproken onderwerpen in 2022 waren onder andere:

- De goedkeuring van een nieuw meerjarenbeleidsplan
- De ondertekening van het jaarverslag en de jaarrekening 2021
- De voortgang van het jaarplan 2022
- De goedkeuring jaarplan en begroting 2023
- Het rooster van aftreden en (her)benoemingen
- Een rapport met een evaluatie van voortijdig beëindigde uitzendingen over de periode 2010-2020
- De plannen voor de GZB als lerende organisatie
- De zelf-evaluatie van de Raad van Toezicht
- Het jaargesprek met de directeur-bestuurder en de evaluatie van de beloning bestuurder
- Een kennismaking met Ondernemingsraad
- Het beleggingsbeleid, het beleid voor continuïteitsreserve en de normen voor beheer & administratie
- De jaarlijkse update van de risico-analyse

Op de heidag werd samen met het Management Team en verschillende medewerkers nagedacht over gelijkwaardig partnerschap.

Aansluitend bespreken de Raad van Toezicht met de directeur-bestuurder de zelfevaluatie en manier van samenwerken tussen Raad van Toezicht en werkorganisatie.

Evaluatie functioneren Raad van Toezicht

In januari 2022 heeft de Raad van Toezicht een zelf-evaluatie uitgevoerd. Tijdens de heidag in september is een workshop gehouden waarin de samenwerking binnen de Raad van Toezicht en de samenwerking met de werkorganisatie centraal stonden. Daarnaast was de Raad van Toezicht betrokken bij een extern onderzoek naar de balans tussen de toezichthoudende en adviserende rol van de Raad van Toezicht.

Advisering aan de directeur-bestuurder en de Raad van Toezicht

Er zijn twee commissies actief voor de advisering van de Raad van Toezicht:

Commissie Zending

In de Commissie Zending participeren drie leden van de Raad van Toezicht en twee zendingswerkers. De commissie wordt ondersteund door de coördinator voor lerende organisatie. Daarnaast

Van de Raad van Toezicht

We zijn de HEERE God dankbaar voor het wereldwijde werk van de GZB in 2022. Gelukkig was er in veel landen weer meer mogelijk, na een lange bewogen tijd waar de coronapandemie de wereld in haar greep hield. Niet dat het in 2022 rustiger is geworden, nieuwe crises dienden zich aan. Crisissituaties op het gebied van veiligheid deden zich ook voor in landen waar de GZB werkt.

In 2022 is het nieuw meerjarenbeleidsplan 'Groeien in verbinding' vastgesteld. De Raad van Toezicht heeft op verschillende momenten met de directeur, het MT en andere medewerkers gesproken over de kern van dit nieuwe beleidsplan en de strategische beleidsthema's. We doen dit bijvoorbeeld op onze jaarlijkse heidag die we met de directeur en leden van het MT houden. We zijn blij en dankbaar met de gekozen richting in het geloof in en vertrouwen het werk van de Heilige Geest.

We zijn als Raad verheugd dat de GZB met vele (kerkelijke) organisaties nauw samenwerkt en veelal die samenwerking van jaar op jaar intensiever wordt ten bate van missie wereldwijd en ook in Nederland.

Door de ledenvergadering werd ds. Bert-Jan Mouw benoemd tot nieuw lid van onze Raad van Toezicht. We namen afscheid van ds. Johan Carl van Trigt als lid van de Raad van Toezicht, tevens was hij gedurende 2 jaar onze voorzitter. Johan Carl heeft 12 jaar zijn krachten aan de GZB mogen geven. Naast zijn missionair-theologisch inbreng, was hij altijd gericht op het pastorale in ons werk en bepaalde ons bij voortduur op de persoon en het werk van Jezus Christus als ankerpunt voor het werk van de GZB. We zijn hem hier erg dankbaar voor. Door de ledenvergadering werd ingestemd met de herbenoeming van ds. Wim Polinder als lid van onze Raad van Toezicht. Wim is tevens vicevoorzitter van onze Raad.

We zijn dankbaar voor het werk dat is en wordt verzet door onze medewerkers en vrijwilligers, in buiten- en binnenland. En voor alle gemeenten en gemeentelieden die ons werk steunen op vele manieren, in gebed en in het financieel mogelijk maken van het werk.

Arnold Heij, voorzitter van de Raad van Toezicht

worden regelmatig externe deskundigen geraadpleegd afhankelijk van de beleidsthema's die aan de orde zijn. De commissie adviseert de Raad van Toezicht over missiologische en beleidsinhoudelijke thema's en functioneert tevens als klankbord voor de werkgorganisatie. De commissie heeft in 2022 vier keer vergaderd waarbij dit jaar bezinning op de gereformeerde identiteit van de GZB in relatie tot de diversiteit in de achterban centraal heeft gestaan.

Commissie Toetsing

Deze commissie heeft als doel de advisering van de Raad van Toezicht op financieel en organisatorisch gebied. In de commissie participeren twee leden van de Raad van Toezicht en tenminste twee externe deskundigen. De commissie heeft in 2022 vier keer vergaderd. In 2022 is door de commissie onder andere over de volgende punten nagedacht en geadviseerd:

- Het beleggingsbeleid
- De risicoanalyse en geïmplementeerde maatregelen
- De interne normen voor continuïteitsreserve en beheer en administratie
- De Meerjarenbegroting
- De evaluatie van de beloning van de directeur-bestuurder

Namen en (neven)functies Raad van Toezicht per 31 december 2022

Leden Raad van Toezicht	Sinds	Nh*	Maatschappelijke (neven)functies
dhr. A.A. Heij RA (voorzitter)	2015	2027	• Partner accountantskantoor
dhr. mr. W. Gooijer (secretaris)	2020	2032	• General Counsel • Bestuurslid Hervormd-Diaconale Stichting Vrienden van Voor Anker te Huizen • Bestuurslid Hervormde Stichting voor Huisvesting van Senioren te Huizen
dhr. H. Bulten	2020	2032	• Directeur Stichting Steun Messiasbelijdende Joden (part-time) • Lid Raad van Toezicht CNS Putten
mevr. M. Middelkoop-Poot	2021	2033	• Docent verpleegkunde en studentencoach • Pastorale betrokkenheid opbouwwerk hervormde gemeente
mevr. W. de Mots	2021	2033	• HR-adviseur, senior onderwijsadviseur en (team)coach bij Driestar onderwijsadvies • Voorzitter zondagsschool • Schuldhulpmaatje
ds. A.J. Mouw	2022	2034	• Gemeentepredikant
ds. W.C. Polinder	2014	2026	• Gemeentepredikant • Cursusleider en docent Oude Testament bij de cursus Theologische Vorming Gemeenteleden

* Niet herkiesbaar

11. Financiën

Toelichting financiële resultaten

De staat van baten en lasten over 2022 sluit met een negatief saldo van € 0,2 miljoen.

De begroting 2022 was opgesteld met een negatief saldo van € 1,1 miljoen. Het saldo van baten en lasten is daarmee ruim € 0,9 miljoen hoger dan begroot, voornamelijk vanwege de volgende ontwikkelingen:

- Hogere baten dan begroot, onder meer vanwege een lichte stijging

van de collecten en giften van kerkelijke gemeenten (€ 0,2 miljoen).

- Lagere lasten uitzendingen, omdat niet alle vacatures die in de begroting waren voorzien, zijn ingevuld (€ 0,1 miljoen).
- De projectuitgaven die in 2022 ten laste van het investeringsfonds waren begroot, zullen voor een groot deel pas vanaf 2023 starten (€ 0,25 miljoen).
- Lagere materiële uitgaven commu-

nicatie en fondsenwerving, onder meer omdat een fysieke GZB-dag niet mogelijk was (€ 0,1 miljoen).

Hierna worden de baten en lasten toegelicht ten opzichte van de begroting (bedragen x € 1.000). Ten behoeve van de analyse is gekozen voor een andere verdeling van de inkomstencategorieën dan in de staat van baten en lasten.

Analyse baten

- De contributies en giften zijn 5% lager dan begroot. Het aantal leden en donateurs daalde met 2%, voornamelijk vanwege overlijden. In december zijn minder grote giften ontvangen dan begroot.
- De baten uit nalatenschappen en

legaten zijn ongeveer gelijk aan de begroting.

- Met dankbaarheid zien we dat de bijdragen uit gemeenten in 2022 hoger zijn dan de begroting en 2021. Zowel collecten/giften voor het zendingswerk als bijdragen voor Project 10:27 lieten een stijging zien. Een reden is dat in verschillende gemeenten de wijze van collecteren is herzien (bijv. meer digitaal, zendingsbussen nadrukkelijk als extra collecte).
- Thuisfrontcommissies leggen een belangrijke basis onder de financiering van uitzendingen. In 2022 zijn de bijdragen hoger dan begroot. Extra inkomsten boven de afgesproken doelstelling blijven middels een

Ontwikkeling baten

Baten (x € 1.000)	2018	2019	2020	2021	2022
Baten - basis	6.329	6.702	6.380	7.142	6.773
Baten - nalatenschappen	1.363	395	950	1.357	881
Baten - noodhulp	493	551	566	29	96
Baten - totaal	8.185	7.648	7.896	8.528	7.750
Verandering (%)	-5%	-7%	3%	8%	-9%
3-jaars gemiddelde	8.313	8.138	7.910	8.024	8.058
Aantal gemeenten	484	466	466	448	446
Gem. bijdrage (€)	7.569	7.740	6.775	6.697	6.984
Verandering	-8%	2%	-12%	-1%	4%
3-jaars gemiddelde	8.174	7.852	7.361	7.071	6.819
Aantal leden/donateurs	27.618	26.869	26.880	24.358	24.397
Gem. bijdrage (€)	80	90	100	105	95
Verandering	18%	13%	11%	4%	-10%
3-jaars gemiddelde	69	79	90	99	100

Baten	Totaal 2022	Begroting 2022	Afwijking
a. Particulieren - contributies en giften	1.802	1.900	-98
b. Particulieren - nalatenschappen	881	800	81
c. Kerken - collecten en giften	2.516	2.350	166
d. Thuisfrontcommissies	1.200	1.100	100
e. Noodhulpacties	96	150	-54
f. Fondsenwervende organisaties	348	300	48
g. Fondsen, bedrijven, scholen	437	400	37
Som van de geworven baten	7.280	7.000	280
h. Baten uit verkopen	272	250	22
Som van de baten	7.552	7.250	302
i. Financiële baten en lasten	198	195	3

bestemmingsfonds beschikbaar voor komende jaren.

- e. In 2022 is een kleinschalige noodhulpactie gevoerd naar aanleiding van overstromingen in Zuidoost-Azië.
- f. De baten fondsenwervende organisaties zijn voor een belangrijk deel incidenteel. Deze zijn in 2022 hoger dan begroot, voornamelijk vanwege een bijdrage van EO Metterdaad voor het gevangeniswerk in Albanië.
- g. De baten van fondsen, bedrijven en scholen zijn hoger dan begroot. De belangrijkste reden hiervan is dat enkele fondsen in 2022 significante (meerjarige) bijdragen hebben toegezegd.
- h. De baten uit de verkopen zijn iets hoger dan begroot. Vanwege prijsverhogingen is de brutowinst per exemplaar van het GZB-dagboek iets gestegen. Daarnaast zijn in 2022 meer exemplaren verkocht.
- i. De financiële baten betreffen vooral de couponrente op staatsobligaties en zijn in lijn met de begroting.

Analyse lasten en kengetallen

- 1. De bestedingen aan uitzendingen zijn lager dan begroot, vooral omdat minder vacatures werden ingevuld dan begroot.
- 2. De bestedingen programma's en projecten zijn in enigszins lager dan begroot. Enkele onderliggende ontwikkelingen betreffen het feit dat

Lasten	Totaal 2022	Begroting	Afwijking
a. Uitzendingen	3.028	3.075	-47
b. Programma's en projecten	2.981	3.098	-117
c. Noodhulp	328	350	-22
d. Bewustwording	690	800	-110
e. <i>Besteed aan de doelstelling (a t/m d)</i>	<i>7.027</i>	<i>7.323</i>	<i>-296</i>
f. Wervingskosten	521	636	-115
g. Beheer en administratie	444	606	-162
Som van de lasten	7.992	8.565	-573

Kengetallen - meerjarenoverzicht	2022 %	2021 %	2020 %	2019 %	2018 %
e. Doelbestedingen (t.o.v. baten)	93,0	73,2	84,8	104,7	93,9
e. Doelbestedingen (t.o.v. lasten)	87,9	86,6	85,8	87,7	87,7
f. Wervingskosten	7,2	5,9	7,2	7,8	7,1
g. Beheer en administratie	5,6	6,7	7,2	6,1	6,1

initiatieven ten laste van het investeringsfonds (125K) in 2022 nog zijn uitgevoerd. Daarentegen waren de kosten van bezoeken en partnerconferenties ca. 80.000 hoger dan begroot vanwege extra reizen na opheffing van de reisbeperkingen en stijgende ticketkosten.

3. In 2022 was sprake van bestedingen aan diverse noodhulpprogramma's die vanuit voorgaande jaren doorliepen, onder andere coronanoodhulp, hulp in het Midden-Oosten. Daarnaast zijn met het oog op de terugkeer naar Zuid-Soedan,

- de situatie in Congo en overstromingen in Zuidoost-Azië noodhulp bijdragen verstrekt.
4. De lasten bewustwording zijn grotendeels gebaseerd op de toerekening van personeelskosten en communicatie-fondsenwerving. Vooral omdat begrote bestedingen ten laste van het investeringsfonds in 2022 nog niet hebben plaatsgevonden (begroting: € 50.000 ten laste van bewustwording), zijn de gerealiseerde bestedingen aanzienlijk lager dan begroot.
5. De besteding aan de doelstelling is,

vanwege de lagere bestedingen aan programma's en uitzendingen, in euro's lager dan begroot. Het kengetal voor de doelbestedingen ten opzichte van de lasten is echter wel hoger dan begroot (85,5%).

6. Evenals bij de kosten bewustwording was nog geen sprake van uitgaven ten laste van het investeringsfonds (begroting: 50.000 ten laste van wervingskosten). Ook andere materiële kosten van communicatie en fondsenwerving waren lager dan begroot en vertalen zich in lagere uitgaven wervingskosten.
7. Ten opzichte van de begroting is een kleiner aantal fte toegerekend aan beheer en administratie. In de begroting werd deze toerekening op basis van geschreven uren gedaan. Omdat dit gevoelig bleek voor interpretatie en fouten, is overgegaan op verdeling van de contracttijd van medewerkers over de verschillende categorieën.

Beleid eigen vermogen (reserves en fondsen)

Het saldo van de continuïteitsreserve is eind 2022 ca. € 3,2 miljoen en bevindt zich daarmee binnen de bandbreedte van de intern vastgestelde norm (€ 2,9 miljoen).

De bestemmingsreserve noodhulp dient om, in lijn met het meerjarenbeleids-

plan, snel actie te kunnen ondernemen richting partnerorganisaties indien zich noodsituaties voordoen.

Wanneer begrote projecten niet tot uitvoering zijn gekomen en het wenselijk is dat budget voor volgend jaar beschikbaar blijft, wordt dit in de bestemmingsreserve opgenomen.

De bestemmingsreserves betreffen voor een deel een investeringsfonds voor de nieuwe beleidsperiode en daarnaast een reserve voor de financiering van (extra) uitzendingen in de komende jaren. Deze zijn gevormd in of na jaren van onvoorziene exploitatie-overschotten.

Bestemde giften die nog niet in het boekjaar konden worden besteed, worden opgenomen in de bestemmingsfondsen. De besteding van de fondsen vindt zo mogelijk binnen één jaar plaats, behalve als in het kader van noodhulpacties een deel van de fondsen wordt gebruikt voor wederopbouw.

Beleggingsbeleid

Het beleggingsbeleid is in het bestuursreglement op hoofdlijnen geformuleerd en in het beleggingsbeleid nader uitgewerkt. Tijdelijk overtollige liquiditeiten worden volgens deze hoofdlijnen alleen bij grote banken, die hun hun hoofdvesting in Nederland hebben en onder

toezicht staan van De Nederlandsche Bank, gestald op een bankrekening of deposito.

Voor langlopend beschikbare middelen is bepaald dat optimalisering van de baten wordt nagestreefd, waarbij alleen belegging in staatsobligaties of obligaties van aan de overheid gelieerde instellingen plaatsvindt.

In aanvulling hierop is besloten dat een deel van de tijdelijke of langlopende middelen, tot maximaal € 500.000 missiegerelateerd kan worden belegd in Oikocredit, dat microkredieten verstrekt in ontwikkelingslanden.

De uitvoering van het beleggingsbeleid is in handen van de directeur-bestuurder. De Commissie Toetsing is in opdracht van het bestuur belast met het toezicht op de uitvoering. Omdat er geen sprake is van een risicovol beleggingsbeleid, met veel ontwikkelingen, wordt over de beleggingen alleen als onderdeel van de financiële kwartaalrapportage aan de Commissie Toetsing en de Raad van Toezicht gerapporteerd.

Eind 2022 is het beleggingsbeleid opnieuw vastgesteld, met het oog op een verantwoorde herbelegging van het vermogen vanaf 2023, als de staatsobligaties afgelost zullen worden.

Onderdeel van dit beleid is dat beleggingen voldoen aan de criteria van verantwoord beheer van vermogen (op grond

Resultaat spaar- en beleggingsvormen (x € 1.000)

	2022	2021	2020	2019	2018
Couponrente en dividend	203	201	201	206	206
Gerealiseerd koersresultaat	0	0	0	0	0
Bruto beleggingsresultaat	203	201	201	206	206
Kosten beleggingen	-3	-3	-3	-6	-3
Netto beleggingsresultaat	200	198	198	200	203
Waarde beleggingen (1 jan)	3.176	3.176	3.176	3.176	3.176
Rendement beleggingen	6,3%	6,2%	6,2%	6,3%	6,4%
Gemiddeld rendement 5 jaar	6,3%	6,3%			
Netto resultaat liquide middelen	-10	-6	-1	-3	1
Netto resultaat materiële vaste activa ter belegging	8	8	8	7	7

van financiële, sociale, governance en milieuoverwegingen) zoals opgenomen in de *Richtlijn Financieel Beheer Goede Doelen* van Goede Doelen Nederland. Dit wordt nader ingevuld met de criteria voor 'Duurzaam Beleggen', zoals verwoord in de *Richtlijn beleggingen Protestantse Kerk in Nederland, GCB 4 maart 2021*.

Het saldo van de continuïteitsreserve is op lange termijn beschikbaar voor belegging. Daarnaast zijn als gevolg van aanwezige reserves en fondsen op kortere termijn eveneens overtollige liquide

middelen ter belegging aanwezig.

De portefeuille staatsobligaties (ca. € 2,7 miljoen nominaal) zal tot de einddatum, begin 2023, worden aangehouden. De beschikbare overtollige middelen op lange en korte termijn worden gestald op deposito's en spaarrekeningen, verdeeld over de als betrouwbaar ingeschatte Nederlandse banken. Vanuit het oogpunt van missiegerelateerd beleggen wordt daarnaast een deel van de beschikbare middelen (tot maximaal € 0,5 miljoen) geïnvesteerd in Oikocredit via een direct membership.

12. Plannen voor 2023

Strategische thema's, prioriteiten & projecten voor 2023

Voor het jaarplan 2023 nemen we het beleidsplan 2022-2026 als uitgangspunt. Binnen de vijf strategische thema's werken we aan de volgende doelstellingen:

1. Werken vanuit een integrale visie op missionaire gemeenten:

- Ontwikkelen van communicatiematerialen om onze integrale visie op zending en missionaire gemeenten goed uit te leggen en dat materiaal. Vervolgens ook leren hoe ons verhaal over integrale zending inzetten bij het ontwikkelen van programma's met partners en in contact met gemeenten

2. Gelijkwaardigheid in partnerschappen

- We investeren in verdieping van bestaande partnerrelaties, in het bijzonder om samen met partners te leren om programma's op een transparante, gelijkwaardige en geestelijke manier te evalueren.

3. Leren en verbinden in levendige netwerken

- We zetten een structuur en processen op voor leergemeenschappen voor drie van de zes leerthema's in het beleidsplan: wereldwijd jeugdwerk, gemeentetoerusting en mensen in de marge (samen met Woord & Daad).

4. Gericht uitzenden én ontvangen

- We onderzoeken nieuwe manieren

om het aantal uitzendingen en de financiering daarvan op peil te houden.

- We herzien ons proces van werving en selectie. Investeren in goede voorbereiding en begeleiding van uitgezonden medewerkers.

5. Inspireren van Nederlandse gemeenten voor missionaire vernieuwing

- We ontwikkelen een nieuw communicatieplan om ons verhaal te vertellen voor de verschillende doelgroepen die we willen bereiken.
- We werken het jaarthema 'Bid zonder ophouden' uit in activiteiten op landelijk niveau en in gemeenten. Een herziene vorm van de GZB-dag krijgt daarin een plaats.
- Ook herzien we de Vertel,-avonden naar een vorm die past bij het thema gebed.
- We ontwikkelen nieuwe vormen om proactief in gesprek te komen met kerkenraden over zending anno nu. We doen dit samen met IZB.
- In het verlengde daar ontwikkelen we een gereedschapskist van werkvormen om te gebruiken om in gemeenten het verhaal van zending nú te vertellen.

Prioriteiten, programma's en projecten Buitenland

Het zwaartepunt van het werk van de GZB ligt in het buitenland. Het buitenland-werk vormt 75% van de begroting.

Meerjarige programma's vormen per land de leidraad voor het werk dat we samen met onze partners doen. Per jaar leggen we in de programma's accenten. Daarbij sluiten we aan bij hierboven beschreven prioriteiten. In 2023 gaat het om de volgende keuzes:

1. We willen leren om op gelijkwaardige manier met onze partners programma's te evalueren. In 2023 wordt gekeken op welke manier de GZB zo kan evalueren dat de partner zelf eigenaar is van die evaluatie en dat we de werkelijk belanghebbenden ook horen. Daarvoor ontwikkelen we processen en tools. We passen deze vervolgens toe in de programma's die in 2023 aflopen.
2. In het verlengde van eerdere evaluaties werken we in zeven landen aan het definiëren van vervolg-programma's. Bovendien worden in 2023 in vier landen voor het eerst programma's opgesteld. Bij het ontwikkelen van die programma's laten we de in het beleidsplan geformuleerde visie op integrale zending terugkomen. Voor het gesprek daarover ontwikkelen we nieuwe werkvormen.
3. Het op peil houden van het aantal uitzendingen is een belangrijke strategische prioriteit. In 2023 lopen acht lopende uitzendingen ten einde. Voor een deel daarvan worden

opvolgers gezocht. Daarnaast zijn in een aantal programma's nieuwe vacatures geformuleerd. In 2023 willen we zes nieuwe uitzendingen doen.

4. We investeren in het borgen van onze kennis en expertise. We focus dit jaar op drie van de zes leerthema's die zijn benoemd in het beleidsplan. Daarvoor worden learning communities gevormd waaraan zendingswerkers, regiocoördinatoren, programmaleiders en partners input geven. We investeren in extra capaciteit voor de coördinatie van deze drie learning communities. Bij de ontwikkeling en uitvoering van programma's zoeken we actief input vanuit deze learning communities om bestaande kennis, best practices en werkvormen praktisch in te zetten. In een aantal regio's zal rond de leerthema's een (online) conferentie worden georganiseerd.
5. In de programmabegroting is het beschikbare budget voor projecten op hetzelfde niveau als 2022 gehouden. Tegelijk hebben bijna alle programma's te maken met de gevolgen van (sterke) inflatie. Daarom houden we in januari 2023 samen met De Verre Naasten en de CGK een noodhulp-actie onder het label 'Kerken helpen kerken'. Vanuit de fondsen die hieruit beschikbaar

komen zal waar nodig bij bestaande projecten extra geld beschikbaar worden gesteld om de gevolgen van de inflatie op te vangen. Daarnaast verwachten we in 2023 extra projectgelden vanuit het diaconale project van de HGJB (voor Costa Rica), Draagt Elkanders Lasten (voor Syrië en Libanon) en vanuit EO Metterdaad (Centraal-Azië). Ook proberen we institutionele fondsen te werven voor twee grotere programma's.

6. De volgende landen zullen in 2023 'etalagelanden' zijn: Malawi, Albanië, Filipijnen, Egypte. Zij worden gebruikt voor het genereren van aandacht voor het GZB werk en extra fondsenwerving. We zullen partners uit deze landen naar Nederland uitnodigen voor Vertel,-avonden en andere activiteiten in het kader van het jaarthema 'Bid'. We experimenteren met de mogelijkheid om één van de buitenlandse gasten langer in Nederland te houden om ook meer op beleidsmatig niveau mee te denken hoe we gemeenten in Nederland kunnen inspireren voor missionaire vernieuwing.

Jaarthema 2023: Bid zonder ophouden

'Zending zonder gebed is ondenkbaar', is de openingszin van ons nieuwe beleidsplan. Als we uit de zendingsver-

slagen en brieven van de apostel Paulus alle verwijzingen naar het gebed zouden weghalen, houd je een uitgedund Nieuw Testament over. Vanaf de Vroege Kerk tot de dag van vandaag is gebed de grondtoon in alle zendingswerk. Onze nieuwe serie jaarthema's begint dus ook principieel bij gebed als basis voor zending.

- De vraag is die we met het jaarthema aan elkaar stellen is: welke plek heeft het gebed om de komst van het Koninkrijk in onze gemeente en in ons leven? En hoe moedigen we elkaar aan om biddend door de wereld te gaan, met het verlangen om iets van Gods Koninkrijk zichtbaar te maken?
- Met dit thema laten we ons ook inspireren en aansporen door de wereldkerk zelf: hoe functioneert het gebed bij hen en wat kunnen we daarvan leren? We willen dus groeien in verbondenheid door met en van de wereldkerk te leren bidden om de komst van het Koninkrijk.
- Daarnaast willen we ook als organisatie onderstrepen met dit thema dat bidden de basis van ons (zendings)werk is en ons daar zelf ook in oefenen.

'Ze bleven allen eensgezind volharden in het bidden' (Handelingen 1:14)

We focussen het jaarthema op Handelingen 1:1-14. In dit gedeelte lezen we over

de verwarring bij de discipelen over de komst van het Koninkrijk. Jezus neemt die verwarring niet weg, maar in die verwarring belooft Jezus hen drie dingen: ze zullen gedoopt worden met de Heilige Geest, ze zullen kracht ontvangen én ze zullen getuigen zijn tot het uiterste van de aarde. Vervolgens lezen we hoe de discipelen volharden in het gebed om de vervulling van die beloften.

We spiegelen ons aan de discipelen, zowel in de verwarring als in de verwachting. We weten ons afhankelijk van de gave van de Heilige Geest. Zelf kunnen we niets doen. Door de eeuwen heen hebben christenen gebeden 'Kom, Heilige Geest.' We bidden dat de Geest ons inspireert en toerust om het Evangelie te delen met onze vrienden, familie, buurt en netwerk. We bidden met elkaar en met al onze partners gericht dat de Heilige Geest ons laat zien waar God aan het werk is en Hij ons wil inschakelen om het Evangelie te delen.

Begroting 2023

In de vergadering van de Raad van Toezicht van 15 december 2022 is de begroting van 2023 goedgekeurd. Er is een tekort van € 720.000 begroot, dat ten laste komt van de continuïteitsreserve en bestemmingsreserves en -fondsen.

De begroting van 2023 is opgesteld

rekening houdend met de volgende ontwikkelingen:

1. Na de vaststelling van het meerjarenbeleidsplan is een meerjarenbegroting opgesteld, rekening houdend met belangrijke beleidsthema's, maar ook met de kostenontwikkeling (relatief hoge inflatie). Daaruit volgt bij een gelijkblijvend inkomstenniveau een oplopend tekort.
2. Uit vorige jaren en uit 2022 is vanwege incidentele inkomsten een aanzienlijke 'spaanpot' aanwezig: ca. € 1 miljoen vanuit vorige jaren, en nog eens ca. € 0,9 miljoen in 2022. Deze reserves zullen tijdens deze beleidsperiode worden ingezet voor investeringen op de beleidsthema's en het financieren van uitzendingen.

Begin 2023 staat de GZB er dus financieel goed voor. Tegelijk moet in 2026 de fondsenwerving structureel op een hoger niveau zijn om het bestaande niveau van de activiteiten te kunnen voortzetten. Enkele van de 11 kernprojecten voor 2023 zijn hierop gericht.

In 2023 zijn de baten in hoofdlijnen op een gelijk niveau als 2022 (en realisatie 2021) begroot. De baten fondsen / fondsenwervende organisatie zijn als gevolg van reeds bekende eenmalige / structurele toezeggingen wel verhoogd. De financiële baten zijn lager, omdat

de staatsobligaties begin 2023 worden afgelost.

De bestedingen buitenland dalen licht, vooral vanwege minder uitgaven in de zogenaamde helpdesk-gemeenten. Het aantal fte uitgezonden medewerkers blijft, inclusief zes vacatures, op niveau. Enerzijds stijgen de veldtoelagen met 10%, anderzijds zijn/worden enkele relatief dure uitzendingen beëindigd. De projectbestedingen zijn ongeveer gelijk aan voorgaand jaar.

De bestedingen binnenland nemen toe, vooral vanwege salaris- en kostenstijgingen.

Door middel van de 11 kernprojecten wordt in totaal € 350.000 geïnvesteerd in de realisatie van beleidsthema's in het beleidsplan. Dit wordt betaald uit het investeringsfonds (bestemmingsreserve) en de bijzondere gift in 2021 (bestemmingsfonds).

Samenvatting begroting 2023 (x € 1.000)

	begroting 2023
BATEN	
Baten van particulieren	2.510
Baten van particulieren – nalatenschappen	800
Baten van kerken	3.090
Baten van vermogensfondsen	300
Baten van bedrijfsleven en scholen	225
Baten van andere fondsenwervende organisaties	600
Som van de geworven baten	7.525
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	275
Som van de baten	7.800
LASTEN	
Besteed aan doelstellingen	
- Missionair werk	6.503
- Voorlichting/toerusting	953
	7.456
Wervingskosten	692
Kosten beheer en administratie	472
Som van de lasten	8.620
Saldo voor financiële baten en lasten	-820
Saldo financiële baten en lasten	100
Saldo van baten en lasten	-720
Bestemming saldo van baten en lasten	
Toevoeging/onttrekking aan:	
- Continuïteitsreserve	-205
- Bestemmingsreserve	-265
- Bestemmingsfondsen	-250
Totaal	-720

	begroting 2023
KENGETALLEN	
Kosten beheer en administratie	5,5%
Wervingskosten (t.o.v. de geworven baten)	9,2%
Doelbestedingen (t.o.v. som van de baten)	95,6%
Doelbestedingen (t.o.v. som van de lasten)	86,5%
Vastgesteld door	Getekend door de Raad van Toezicht,
w.g.	w.g. w.g.
ir. M. van den Boogaart directeur-bestuurder	A.A. Heij RA, voorzitter mr. W. Gooijer, secretaris
	w.g. w.g.
	H. Bulten ds. A.J. Mouw
	w.g. w.g.
	M. Middelkoop-Poot ds. W.C. Polinder
	w.g.
	W. de Mots
Driebergen, 30 maart 2023	Driebergen, 30 maart 2023

9. Jaarrekening

Balans per 31 december 2022

(na bestemming van het saldo van baten en lasten)

	Ref	31 december 2022	31 december 2021
Activa			
Immateriële vaste activa	1	47.663	18.211
Materiële vaste activa	2	128.316	140.240
Financiële vaste activa	3	256.665	251.615
		<u>432.644</u>	<u>410.066</u>
Vorderingen en overlopende activa	4	893.234	1.607.204
Effecten	5	3.176.462	3.176.462
Liquide middelen	6	<u>4.363.807</u>	<u>3.701.243</u>
		8.433.503	8.484.909
Totaal		8.866.147	8.894.975
Passiva			
Reserves en fondsen	7		
- reserves			
- continuïteitsreserve		3.185.162	3.639.116
- bestemmingsreserves		<u>2.175.000</u>	<u>1.644.000</u>
		5.360.162	5.283.116
- fondsen			
- bestemmingsfondsen		<u>1.727.584</u>	<u>2.046.210</u>
		7.087.746	7.329.326
Voorzieningen	8	11.000	2.400
Langlopende schulden	9	498.504	523.454
Kortlopende schulden	10	<u>1.268.897</u>	<u>1.039.795</u>
Totaal		8.866.147	8.894.975

Staat van baten en lasten over 2022

	Ref	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
Baten				
Baten van particulieren	12	3.293.138	3.310.000	4.511.207
Baten van kerken	13	3.122.045	2.990.000	2.982.216
Baten van vermogensfondsen	14	243.066	200.000	175.232
Baten van bedrijfsleven en scholen	15	234.011	200.000	201.757
Baten van andere fondsenwervende organisaties	16	387.303	300.000	174.661
Som van de geworven baten		7.279.563	7.000.000	8.045.073
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	17	272.302	250.000	283.841
Som van de baten		7.551.865	7.250.000	8.328.914
Lasten				
Besteed aan doelstelling				
- Missionair werk		6.336.725	6.523.000	5.447.264
- Voorlichting/toerusting		690.226	800.000	651.859
		7.026.951	7.323.000	6.099.123
Wervingskosten		521.216	636.000	475.768
Kosten beheer en administratie		443.650	606.000	469.576
Som van de lasten	18	7.991.817	8.565.000	7.044.467
Saldo voor financiële baten en lasten		-439.952	-1.315.000	1.284.447
Saldo financiële baten en lasten	19	198.372	195.000	199.479
Saldo van baten en lasten		-241.580	-1.120.000	1.483.926
Bestemming saldo van baten en lasten				
Toevoeging/onttrekking aan				
- Continuïteitsreserve		-453.954	-330.000	80.858
- Bestemmingsreserve		531.000	-490.000	821.500
- Bestemmingsfondsen		-318.626	-300.000	581.568
Totaal resultaatbestemming		-241.580	-1.120.000	1.483.926

Kengetallen	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
Kosten beheer en administratie (t.o.v. som van de lasten)	5,6%	7,1%	6,7%
Wervingskosten (t.o.v. som van de geworven baten)	7,2%	9,1%	5,9%
Doelbestedingen (t.o.v. som van de baten)	93,0%	101,0%	73,2%
Doelbestedingen (t.o.v. som van de lasten)	87,9%	85,5%	86,6%

Kasstroomoverzicht 2022

indirecte methode

	Ref	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo van baten en lasten		-241.580	-1.120.000	1.483.926
Aanpassingen voor:				
- Afschrijvingen immateriële en materiële vaste activa	1	36.499	50.000	26.711
- Veranderingen in werkkapitaal				
- Afname (toename) vorderingen	3	713.970	0	-639.918
- Toename (afname) voorzieningen	7	8.600	0	-10.000
- Toename (afname) schulden	9	229.102	0	161.068
		<u>746.591</u>	<u>-1.070.000</u>	<u>1.021.787</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investeringen immateriële vaste activa	1	-43.069	0	-18.211
Investeringen materiële vaste activa	2	-10.958	0	-12.262
Investeringen financiële vaste activa	3	-11.000	0	-25.565
Aflossingen financiële vaste activa	3	5.950	0	13.308
Aflossingen (investerings) effecten	5	0	0	0
		<u>-59.077</u>	<u>0</u>	<u>-42.730</u>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Toename langlopende schulden	9	-24.950	0	-157.875
		<u>-24.950</u>	<u>0</u>	<u>-157.875</u>
Toename (afname) liquide middelen				
		<u>662.564</u>	<u>-1.070.000</u>	<u>821.182</u>
Liquide middelen 1 januari	6	3.701.243		2.880.061
Liquide middelen 31 december	6	4.363.807		3.701.243
Toename (afname) liquide middelen				
		<u>662.564</u>		<u>821.182</u>

Waarderingsgrondslagen

Algemeen

De Vereniging 'De Gereformeerde Zendingsbond' voldoet aan de normen van de erkenningsregeling voor goede doelen en mag zich daarom 'erkend goed doel' noemen.

De jaarrekening is geheel opgemaakt conform de Richtlijn 650 Fondsenwervende Organisaties (aangepast 2016) zoals die is gepubliceerd onder verantwoordelijkheid van de Raad voor de Jaarverslaggeving. Alle genoemde bedragen zijn in euro's.

Continuïteitsveronderstelling

De jaarrekening is opgesteld op basis van continuïteit van de organisatie.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Vergelijking voorgaand jaar

De waarderingsgrondslagen zijn,

afgezien van de hieronder vermelde stelselwijziging, ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar. Wanneer ten behoeve van het inzicht de rubricering van jaarrekening posten wordt aangepast, zijn de vergelijkende cijfers van het voorgaande jaar aangepast om vergelijkbaarheid met het verslagjaar mogelijk te maken.

Consolidatie

De verkoop van de GZB-dagboekjes 'Een handvol koren' gebeurt door middel van een 'Fiscaal Fondsenwervende Instelling': Stichting GZB. Het bestuur van deze stichting bestaat uit drie medewerkers van de GZB. In statuten is bepaald dat de winst volledig wordt uitgekeerd aan de GZB. De jaarrekening van deze stichting is in de jaarrekening van de Vereniging geconsolideerd.

Informatie over de geconsolideerde stichting

Statutaire naam

Stichting GZB

Vestigingsplaats

Driebergen-Rijnsburg

Rechtsvorm

Stichting

Doelstelling

Het verrichten van kenbaar fondsenwervende activiteiten, in belangrijke

mate met behulp van vrijwilligers, waarvan de opbrengsten uitsluitend ten goede komen aan de Algemeen Nut Beogende Instelling vereniging 'De Gereformeerde Zendingsbond', hierna ook te noemen GZB, en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords.

Samenstelling bestuur

M. van den Boogaart, voorzitter
M.D. van den Dool, secretaris
T. van Steeg, penningmeester

Balans

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de aanschafwaarde verminderd met de jaarlijkse afschrijvingen. De afschrijvingen zijn gebaseerd op de economische levensduur van de respectievelijke bedrijfsmiddelen, zonder rekening te houden met eventuele restwaarde.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de aanschafwaarde verminderd met de jaarlijkse afschrijvingen. De afschrijvingen zijn gebaseerd op de economische levensduur van de respectievelijke bedrijfsmiddelen, zonder rekening te houden met eventuele

restwaarde.

Financiële vaste activa

Deposito's en leningen

Deposito's en leningen verstrekt in het kader van de doelstelling worden opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs, onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid, voorzover daartoe aanleiding bestaat.

Effecten

Het beleid is om obligaties aan te houden tot de datum van aflossing. Deze worden daarom gewaardeerd tegen de aflossingskoers. De investering in Oikocredit is gewaardeerd tegen historische kostprijs, indien noodzakelijk verminderd met een voorziening voor waardevermindering.

Liquide middelen

De liquide middelen worden opgenomen tegen nominale waarde, waarbij eventuele saldi in vreemde valuta worden gewaardeerd tegen de wisselkoers per balansdatum.

Reserves en fondsen

Continuïteitsreserve

De continuïteitsreserve dient voor

dekking van risico's op korte termijn en om zeker te stellen dat de GZB ook in de toekomst aan zijn verplichtingen kan voldoen.

Bestemmingsreserve

De bestemming van deze reserve is door het bestuur vastgesteld. Naast het bedrag dat beschikbaar is als voorfinanciering van noodhulpprojecten, is in voorgaande jaren voor de periode tot 2023 een reserve gevormd voor extra investeringen in het zendingswerk.

Bestemmingsfondsen

Ontvangen bijdragen van derden met een specifieke bestemming die nog niet in het boekjaar is gerealiseerd, worden aangehouden als bestemmingsfondsen.

De reserves en fondsen zijn opgenomen tegen nominale waarde en bevatten geen externe verplichtingen.

Voorzieningen

De voorzieningen zijn per rubriek nader gespecificeerd en opgenomen tegen nominale of actuariële waarde.

Langlopende en kortlopende schulden

Verplichtingen die na één jaar vanaf balansdatum vervallen, zijn opgenomen onder langlopende schulden. De langlopende en kortlopende schulden zijn opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs.

Vreemde valuta

De activa en passiva die in buitenlandse valuta zijn gesteld, zijn omgerekend naar euro's tegen de valutakoers op balansdatum. Transacties in buitenlandse munteenheden gedurende het jaar worden omgerekend tegen de op transactiedatum geldende valutakoers.

Baten en lasten

Baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Alle in de jaarrekening opgenomen lasten zijn opgenomen tegen historische kostprijs.

De baten uit hoofde van nalatenschappen zijn verantwoord in het boekjaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten van andere/verbonden organisaties zonder winststreven

Baten van andere/verbonden organisaties zonder winststreven waaraan een terugbetalingsverplichting is verbonden bij het niet besteden van de bate overeenkomstig de projectvoorwaarden, worden verantwoord ter hoogte van de aangegane verplichting tot besteding, dan wel gemaakte kosten overeenkomstig de projectvoorwaarden. Baten van andere / verbonden organisaties zonder winststreven zonder terugbetalingsverplichting worden verwerkt in het jaar van toekenning.

Subsidieverplichtingen worden geheel ten laste gebracht van het boekjaar waarin het besluit tot toekenning schriftelijk aan de subsidieontvanger is medegedeeld.

Lasten

Eigen bijdragen van deelnemers aan bewustwordingsreizen worden in mindering gebracht op de post communicatiekosten, waaronder eveneens de bestedingen zijn verantwoord.

Personeelsbeloning

Salarissen en sociale lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarin deze verschuldigd zijn, in overeenstemming met de arbeidsovereenkomsten. De GZB hanteert voor haar medewerkers een pensioenregeling waarbij de pensioenuitkeringen zijn gebaseerd op middelloon. Deze pensioenregeling is ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Pensioenfonds Zorg en Welzijn. De over het boekjaar verschuldigde premies worden als kosten verantwoord.

Voor per balansdatum nog niet betaalde premies wordt een schuld opgenomen. De risico's voor prijs-indexatie en beleggingsrendement kunnen mogelijk leiden tot aanpassing van de toekomstige bijdragen aan het Pensioenfonds Zorg en Welzijn. Deze risico's komen niet tot uitdrukking in een in de balans opgenomen voorziening. In geval van een tekort

bij het Pensioenfonds Zorg en Welzijn heeft de GZB geen verplichting tot het doen van aanvullende bijdragen anders dan toekomstig hogere premies.

De actuele dekkingsgraad van PFZW per eind 2022 is 109,2% (2021: 106,6%). Momenteel loopt een herstelplan waarmee eind 2027 de dekkingsgraad op het vereiste niveau moet zijn. Jaarlijks wordt dit herstelplan geactualiseerd en ingediend bij De Nederlandsche Bank (DNB). In het herstelplan staan de maatregelen die genomen worden om te zorgen dat de dekkingsgraad weer op het vereiste niveau van 121,4% komt.

Dit zijn de maatregelen die nu in het herstelplan zijn opgenomen:

- de pensioenen niet verhogen bij een dekkingsgraad onder de 110%;
- de pensioenen verhogen met slechts een deel van de loonstijging (indexeren) bij een dekkingsgraad hoger dan 110%;
- een opslag voor herstel in de premie van 2%, deze opslag is al opgenomen in de huidige premie.

Als de aannames onder het herstelplan niet uitkomen en het echt niet anders kan, is PFZW genooddaakt de pensioenen te verlagen en zal tijdelijk een extra premie van 2,5% worden gevraagd.

Toelichting op de balans

1. Immateriële vaste activa

	Software	Vooruitbetaling website	Totaal
Saldo 1 januari 2022			
Aanschafwaarde	60.000	18.211	78.211
Cum. afschrijvingen	-60.000	0	-60.000
Boekwaarde	0	18.211	18.211
Mutaties in 2022			
Investeringen	0	43.069	43.069
Afschrijvingen	0	-13.617	-13.617
	0	29.452	29.452
Saldo 31 december 2022			
Aanschafwaarde	60.000	61.280	121.280
Cum. afschrijvingen	-60.000	-13.617	-73.617
Boekwaarde	0	47.663	47.663
Afschrijvingstermijn (jaar)	5	3	

Vooruitbetaling website

In 2022 is de website opgeleverd is de afschrijving hierop ingegaan.

2. Materiële vaste activa

	Benodigd voor de bedrijfsvoering			Belegging	Totaal
	Gebouwen en terreinen	Inventarissen	Apparatuur, hardware	Woonhuizen	
Saldo 1 januari 2022					
Aanschafwaarde	420.870	62.416	65.324	49.497	598.107
Cum. afschrijvingen	-314.264	-52.750	-41.357	-49.496	-457.867
Boekwaarde	106.606	9.666	23.967	1	140.240
Mutaties in 2022					
Investeringen	0	3.565	7.393	0	10.958
Desinvest. aanschafwaarde	0	0	-6.338	0	-6.338
Afschrijvingen	-5.662	-5.337	-11.883	0	-22.882
Desinv. cum. afschr.waarde	0	0	6.338	0	6.338
	-5.662	-1.772	-4.490	0	-11.924
Saldo 31 december 2022					
Aanschafwaarde	420.870	65.981	66.379	49.497	602.727
Cum. afschrijvingen	-319.926	-58.087	-46.902	-49.496	-474.411
Boekwaarde	100.944	7.894	19.477	1	128.316
Afschrijvingstermijn (jaar)	n.v.t.	5 - 10	3 - 5	33	

Gebouwen en terreinen

De categorie gebouwen en terreinen betreft het in 1986 aangeschafte terrein en kantoorpand, gelegen aan de Faunalaan 249 in Driebergen, inclusief uitgevoerde verbouwingskosten.

Op grond van een in 2017 opgevraagd verkoopadvies is de onderhandse verkoopwaarde ca. € 450.000.

Op het terrein (boekwaarde € 100.000) wordt niet meer afgeschreven. De afschrijving betreft geactiveerde verbouwingskosten in 2018 en een aangeschaft ventilatiesysteem in 2020.

Groot onderhoud wordt met behulp van de componentenmethode geactiveerd en afgeschreven. Onderhoudskosten tot € 5.000 worden direct ten laste van de huisvestingskosten gebracht.

Woonhuizen

Dit betreft een woning aan de Valckenboschlaan 16 te Zeist (WOZ waarde € 514.000).

3. Financiële vaste activa

	Van Lanschot Deposito's	Renteloze leningen	Totaal
Saldo per 1 januari 2022	225.000	26.615	251.615
Bij: verstrekkingsen	0	11.000	11.000
Af: aflossingen	0	-5.950	-5.950
Saldo per 31 december 2022	225.000	31.665	256.665

Van Lanschot Deposito's

De looptijd van deze deposito's is overwegend langlopend, namelijk tot 2025. Het vroegtijdig opnemen van de deposito's is, tegen betaling van een boeterente, mogelijk.

Renteloze leningen

Dit betreft renteloze leningen die zijn verstrekt aan zendingswerkers in het kader van de doelstelling. De resterende looptijd bedraagt gemiddeld drie jaar. Vanwege de geringe invloed is het bedrag van de renteloze leningen niet contant gemaakt.

4. Vorderingen en overlopende activa

	31-12-2022	31-12-2021
Nalatenschappen	474.100	961.500
Rekening courant gelieerde stichtingen	14.775	253.876
Rente effecten en deposito's	197.781	191.931
Debiteuren - GZB-dagboek	92.058	83.042
Debiteuren - te ontvangen collecten en giften	17.843	26.971
Overige vorderingen en vooruitbetaalde kosten	96.677	89.884
	893.234	1.607.204

5. Effecten

	Saldo per 1-1-2022	Bij	Af	Saldo per 31-12-2022
7,50 % Nederland 1993/2023	2.676.462	0	0	2.676.462
Oikocredit EDCS U.A.	500.000	0	0	500.000
	3.176.462	0	0	3.176.462
Marktwaarde				3.185.027

Dit betreft obligaties die dienen als belegging van de continuïteitsreserve en de andere voorzieningen, zodat structurele baten worden gegenereerd die aan de doelstelling kunnen worden besteed.

De beleggingen in staatsobligaties bevinden zich in depot bij ING Bank te Zeist. Een deel van het beschikbare vermogen wordt missiegerelateerd belegd. Daartoe is door middel van direct membership geïnvesteerd in aandelen Oikocredit.

6. Liquide middelen

	31-12-2022	31-12-2021
Spaartegoeden		
ING (spaarrekeningen)	1.700.000	100.000
ABN-AMRO (spaarrekening)	500.000	181.513
Rabobank (spaarrekening)	373.722	375.000
	2.573.722	656.513
Bankrekeningen	1.786.280	3.042.295
Kas	3.805	2.435
	4.363.807	3.701.243

De spaarmiddelen en banktegoeden zijn per direct opeisbaar.

7. Reserves en fondsen

	Continuï- teitsreserve	Bestemmings- reserves	Subtotaal reserves	Bestemmings- fondsen	Totaal
Saldo per 1 januari 2021	3.558.258	822.500	4.380.758	1.464.642	5.845.400
Uit resultaatbestemming	80.858	821.500	902.358	581.568	1.483.926
Saldo per 31 december 2021	3.639.116	1.644.000	5.283.116	2.046.210	7.329.326
Saldo per 1 januari 2022	3.639.116	1.644.000	5.283.116	2.046.210	7.329.326
Uit resultaatbestemming	-453.954	531.000	77.046	-318.626	-241.580
Saldo per 31 december 2022	3.185.162	2.175.000	5.360.162	1.727.584	7.087.746

7.1 Continuïteitsreserve

In 2022 is de interne norm voor de continuïteitsreserve opnieuw vastgesteld tot en met 2024. De reserve heeft bij de GZB de volgende kernfuncties:

- financiering vaste activa
- financiering werkkapitaal
- buffer in geval van structurele inkomstendaling

Voor het vaststellen van de buffer bij structurele inkomstendaling is een scenario gekozen van een structurele inkomstendaling van 20%. Uitgaande van dit scenario moeten de activiteiten van de GZB één jaar kunnen worden voortgezet en na dit jaar moeten een deel van de contractuele verplichtingen met medewerkers en partnerkerken kunnen worden afgebouwd, zodat de omvang van de beste-

dingen in evenwicht is met de lagere inkomsten.

Op basis van deze uitgangspunten is de reserve voor de komende jaren vastgesteld op € 2.900.000. Verder geldt een toegestane bandbreedte van € 300.000 (ca. 5%), waarbinnen de reserve zich van jaar tot jaar mag bewegen. Het saldo van baten en lasten na toevoeging of onttrekking aan bestemmingsfondsen en bestemmingsreserves wordt toegevoegd dan wel onttrokken aan de continuïteitsreserve. Over- of onderschrijdingen van de toegestane bandbreedte worden binnen twee boekjaren onttrokken of aangezuiverd door middel van de reguliere begrotingscyclus.

7.2 Bestemmingsreserves

	Saldo per 1-1-2022	Bij	Af	Saldo per 31-12-2022
Noodhulp	184.000	35.000	74.000	145.000
Bestedingsplan (herzien 2022 - besteding 2022-2026)				
Investeringsfondsen beleidsperiode 2022-2026	800.000	200.000		1.000.000
Extra uitzendingen 2022-2026	660.000	60.000	240.000	480.000
Solidariteitskas uitzendingen	0	550.000	0	550.000
	1.460.000	810.000	240.000	2.030.000
	1.644.000	845.000	314.000	2.175.000

De bestemmingsreserve noodhulp dient om, in lijn met het meerjarenbeleidsplan, snel actie te kunnen ondernemen richting partnerorganisaties indien zich noodsituaties voordoen.

Vanuit de ontvangen giften voor noodhulpacties wordt 15% aan de bestemmingsreserve noodhulp toegevoegd. Uit deze reserve wordt het volgende bekostigd:

- voorschotfinanciering voor nieuwe noodhulpacties, waarvoor nadien onvoldoende fondsen worden gewonnen;
- kleinschalige noodhulpprojecten waarvoor geen fondsenwervende actie wordt gestart;
- begeleiding van in uitvoering zijnde noodhulp programma's;
- fondsenwerving voor noodhulpacties.

Voor de overige posten in de bestemmingsreserve is in 2022 een herzien bestedingsplan vastgesteld, zodat een surplus in de continuïteitsreserve op een verantwoorde wijze in de komende jaren besteed kan worden.

Op basis daarvan zijn de bedragen voor het investeringsfonds en financiering uitzendingen aangevuld. Aanvullend daarop is een bedrag gereserveerd met als werktitel solidariteitskas uitzendingen. In 2023 wordt een nieuw financieringsmodel voor uitzendingen onderzocht. Een solidariteitsfonds voor uitzendingen vanuit kleine gemeenten, waarvoor de criteria nog moeten worden ontwikkeld, zal daar onderdeel van uitmaken.

7.3 Bestemmingsfondsen

Hieronder is een specificatie van het verloop in 2022 opgenomen:

Organisatie	Bestemming	Saldo per 1-1-2022	Bij	Af	Saldo per 31-12-2022
I. Noodhulpacties					
Gemeenten en particulieren	Sulawesi	267.000	0	0	267.000
Gemeenten en particulieren	Syrië	140.000	45.000	45.000	140.000
Gemeenten en particulieren	Zuidoost Azië	0	88.000	33.000	55.000
Gemeenten en particulieren	Congo	27.000	6.000	13.000	20.000
Gemeenten en particulieren	Colombia	0	30.000	9.000	21.000
Gemeenten en particulieren	Beiroet	99.000	0	99.000	0
Gemeenten en particulieren	Corona hulp	28.000	3.000	31.000	0
Gemeenten en particulieren	Zuid-Soedan	20.000	10.000	30.000	0
Gemeenten en particulieren	Idai (Afrika)	15.000	1.000	16.000	0
	<i>subtotaal</i>	<u>596.000</u>	<u>183.000</u>	<u>276.000</u>	<u>503.000</u>
II. Overige bestemde giften					
Gemeenten en particulieren	Werkersfonds	565.103		128.618	436.485
Gemeenten en particulieren	Projectenfonds	285.107		97.008	188.099
Particuliere gift	In overleg - 3jr	600.000		0	600.000
	<i>subtotaal</i>	<u>1.450.210</u>	<u>0</u>	<u>225.626</u>	<u>1.224.584</u>
Totaal		<u>2.046.210</u>	<u>183.000</u>	<u>501.626</u>	<u>1.727.584</u>

Door de betreffende donoren of erflaters is een beperking in de besteding van de fondsen opgelegd, die is weergegeven in de kolom 'Bestemming'. Besteding van de fondsen geschiedt, voor zover dit niet binnen één jaar mogelijk is, in overleg met de betreffende donor.

8. Voorzieningen

	Sublegaten	Wachtgeld regeling	Totaal
Saldo per 1 januari 2021	12.400	0	12.400
Bij: toevoegingen	4.400	6.395	10.795
Af: onttrekkingen	-14.400	-6.395	-20.795
Af: vrijval	0	0	0
Saldo per 31 december 2021	2.400	0	2.400
Saldo per 1 januari 2022	2.400	0	2.400
Bij: toevoegingen	0	11.000	11.000
Af: onttrekkingen	-2.400	0	-2.400
Af: vrijval	0	0	0
Saldo per 31 december 2022	0	11.000	11.000

Sublegaten

Vanuit een ontvangen legaat worden in de periode tot en met februari 2022 aan enkele personen sublegaten uitgekeerd op voorwaarde van het in leven zijn van deze personen.

Wachtgeldregeling

De voorziening Wachtgeldregeling is bestemd voor aanspraken door zendingswerkers, die tijdens en na verblijf in het buitenland niet verplicht verzekerd zijn tegen de gevolgen van werkloosheid.

De voorziening is gebaseerd op het aantal zendingswerkers dat ultimo boekjaar aanspraak maakte op de wachtgeldregeling en heeft een kortlopend karakter.

9. Langlopende schulden

	31-12-2022	31-12-2021
Stichting Roobol-Houpsfonds	242.025	242.025
Reservering wederinpassingstoelage zendingswerkers	119.379	143.229
Reservering overtochtkosten zendingswerkers	137.100	138.200
	498.504	523.454

Stichting Roobol-Houpsfonds

Het vermogen van deze stichting wordt volledig belegd via de GZB. De GZB vergoedt over het beheerde vermogen op grond van een leningsovereenkomst een rente van 5%. Stichting Roobol-Houpsfonds keert de opbrengst van het vermogen, na aftrek van de kosten, volledig uit aan de GZB ter ondersteuning van het missionaire werk. De instandhouding van het kapitaal van deze stichting is statutair vastgelegd. Derhalve is deze overeenkomst als langlopend gekwalificeerd.

10. Kortlopende schulden

	31-12-2022	31-12-2021
Crediteuren	53.517	59.756
Projectverplichtingen buitenland	313.914	285.779
Reservering wederinpassingstoelage zendingswerkers	207.061	181.686
Reservering vakantietoelage en vakantiedagen	189.947	161.365
Loonbelasting en premies werknemersverzekeringen	114.793	99.898
Rekening courant Stichting Leerstoel 'De kerk in de context van de islam'	94.277	0
Pensioenfondsen Zorg en Welzijn	83.480	0
Reservering overtochtkosten zendingswerkers	56.300	72.000
Vooruitontvangen bedragen EO Metterdaad	46.988	69.657
Vakantietoelagen en kosten zendingswerkers	29.744	30.673
Omzetbelasting	23.877	19.847
Overige schulden	54.999	59.134
	1.268.897	1.039.795

Overlopende projectverplichtingen EO Metterdaad

	Toelegging EO	Saldo per 1-1-2022	Toegezegd partner	Uitbetaald	Balans 31-12-2022
2021					
DR Congo	73.426	63.426		-40.000	23.426
2022					
DR Congo	88.719	0	15.919	-5.855	10.064
		63.426	15.919	-45.855	33.490

1.1. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Meerjarige rechten

Uit 2022 zijn er 226 particulieren, die een meerjarige gift in de vorm van een schenkingsakte of overeenkomst periodieke gift hebben toegezegd. In enkele gevallen zijn deze giften specifiek bestemd als bijdrage in de kosten van een zendingswerker of project. Dit resulteert in de volgende toegezegde giften voor de komende jaren:

	Aantal aktes	Bedrag
2023	226	217.601
2024	204	202.421
2025	168	184.940
2026	144	127.713
2027	101	66.108
2028	84	49.148
2029	83	47.948
2031	82	47.448
2032	81	47.328
onbepaalde tijd	79	44.128

Meerjarige verplichtingen

Eind 2022 bestaat een leasecontract met BNP Paribas Lease Solutions ISO Groep voor print- en kopieerapparatuur met een looptijd tot 30 juni 2026. De jaarlijkse verplichting bedraagt € 3.223 en wordt jaarlijks geïndexeerd.

Toelichting op de staat van baten en lasten

	2022 rekening	2022 begroting	2021 rekening
12. Baten van particulieren			
Contributies en giften	2.391.749	2.460.000	3.146.121
Noodhulp	20.357	50.000	8.497
Nalatenschappen	881.032	800.000	1.356.589
	<u>3.293.138</u>	<u>3.310.000</u>	<u>4.511.207</u>
13. Baten van kerken			
Collecten en giften	2.475.221	2.275.000	2.400.778
Project 10:27	570.686	615.000	561.130
Noodhulp	76.138	100.000	20.308
	<u>3.122.045</u>	<u>2.990.000</u>	<u>2.982.216</u>
14. Baten van vermogensfondsen			
Vermogensfondsen en fondsen op naam	243.066	200.000	175.232
15. Baten van bedrijfsleven en scholen			
Bedrijven en organisaties	182.248	125.000	191.173
Scholen	51.763	75.000	10.584
	<u>234.011</u>	<u>200.000</u>	<u>201.757</u>
16. Baten van andere fondsenwervende organisaties			
EO-Metterdaad	277.377	100.000	111.583
Partnership Lentena	39.085	0	0
HGJB	15.416	0	18.135
Verre Naasten	15.000	0	15.000
Zondagsscholenbond	26.786	25.000	0
Overig	13.639	175.000	29.943
	<u>387.303</u>	<u>300.000</u>	<u>174.661</u>

EO Metterdaad- bestemmingen	Toezegging vorig bkjr	Toezegging boekjaar	Uitgestel- de baten	Baten boekjaar	Bestedingen
Albanië - gevangeniswerk	0	200.000	0	200.000	200.000
Rwanda	0	15.000	0	15.000	15.000
Mozambique - boomplanting	0	9.640	-4.640	5.000	5.000
Peru - Groene kerk	0	10.000	0	10.000	10.000
DR Congo	68.500	20.219	-67.800	20.919	20.919
Zimbabwe	35.000	0	-17.500	17.500	17.500
Vergoeding akv	0	8.958	0	8.958	0
	<u>103.500</u>	<u>263.817</u>	<u>-89.940</u>	<u>277.377</u>	<u>268.419</u>

	2022 rekening	2022 begroting	2021 rekening
17. Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten			
GZB-dagboek			
- Omzet	378.033	350.000	356.869
- Kostprijs	<u>-107.082</u>	<u>-100.000</u>	<u>-92.664</u>
Brutowinst	<u>270.951</u>	<u>250.000</u>	<u>264.205</u>
Overige publicaties en activiteiten			
- Omzet	12.725	0	33.436
- Kostprijs	<u>-11.374</u>	<u>0</u>	<u>-13.800</u>
Brutowinst	<u>1.351</u>	<u>0</u>	<u>19.636</u>
	<u>272.302</u>	<u>250.000</u>	<u>283.841</u>

	2022 rekening	2022 begroting	2021 rekening
18. Lasten			
Subsidie/bijdragen			
Zendingswerkers	2.410.826	2.500.000	2.231.783
Zendingswerkers in samenwerkingsverband	289.030	300.000	300.187
Korte termijn uitzendingen / gastdocentschappen	59.041	75.000	51.992
Ondersteuning uitzendingen vanuit gemeenten	268.938	200.000	188.534
Programma's en projecten	2.569.471	2.793.000	2.068.235
	5.597.306	5.868.000	4.840.731
Toegerekende organisatiekosten	739.419	655.000	606.533
	6.336.725	6.523.000	5.447.264
Zendingswerkers			
Veldtoelagen en salarissen	950.629	940.000	978.287
Verzekeringen	480.393	465.000	475.566
Wenkkosten	526.098	527.000	495.464
Egalisatie overtocht en wachtgeld	263.631	201.000	225.836
Werving, opleiding en medische begeleiding	190.075	367.000	55.534
	2.410.826	2.500.000	2.230.687
Uitgezonden medewerkers (fte)	35,30	35,90	35,30
Uitzendingen in samenwerkingsverband	11,00	9,00	11,00
Ondersteuning uitzendingen gemeenten	12,00	14,00	12,00

Programma's en projecten
per regio en programma

	2022 rekening	2022 begroting	2021 rekening
Azië			
Indonesië	26.154	77.000	54.633
Indonesië - noodhulp Sulawesi	0	0	16.300
Noord-India	56.662	55.500	38.755
Nepal	98.940	89.500	96.700
Filipijnen	24.000	30.000	0
Pakistan	26.509	29.500	9.000
Thailand	30.091	34.500	37.805
	262.356	316.000	253.193
Afrika			
Congo	87.061	206.000	110.302
Ethiopië	47.500	62.500	59.750
Rwanda	111.040	105.000	93.800
Zuid-Soedan	100.319	53.500	84.140
Malawi - Noord	16.000	18.500	17.000
Malawi - Zuid	32.406	31.400	29.250
Malawi - M2M	35.500	60.000	33.500
Malawi - Elhomwe	8.000	8.000	0
Mozambique	70.515	35.500	63.000
Namibië	22.490	31.500	28.050
Zimbabwe	38.971	33.000	35.200
Zuid-Afrika	7.500	7.500	0
Zuidelijk Afrika - Noodhulp	5.500	0	550
	582.802	652.400	554.542

	2022 rekening	2022 begroting	2021 rekening
Latijns-Amerika			
Colombia	152.800	108.000	99.541
Costa Rica	20.687	19.500	20.831
Cuba	20.753	52.500	30.502
Nicaragua	45.714	42.000	45.504
Peru	44.013	88.500	102.098
	283.967	310.500	298.476
Europa			
Albanië - evangelisatie in gevangenissen	209.000	180.000	155.030
Albanië - Fokúsi / overig	75.199	65.000	62.835
Bosnië	6.961	13.000	9.061
Bulgarije	15.386	13.000	3.000
Tsjechië	22.712	18.000	21.015
Duitsland	9.184	15.500	8.364
Frankrijk	21.387	23.000	25.394
Slowakije	51.303	45.000	0
	411.132	372.500	284.699
Midden-Oosten en Centraal-Azië			
Centraal-Azië	118.848	96.500	100.804
Egypte	103.846	143.000	103.000
Israël	127.733	127.000	115.026
Libanon-Syrië	194.469	210.000	65.000
Noodhulp Libanon-Syrië	0	0	61.000
Jemen	37.667	43.500	43.500
Noord-Afrika	24.208	40.000	22.000
Turkije	19.000	29.000	19.000
	625.771	689.000	529.330

	2022 rekening	2022 begroting	2021 rekening
Algemeen			
Groene GZB	38.642	30.500	20.667
Afbouwprojecten	30.500	14.000	20.000
Noodhulp	45.500	350.000	9.500
Nederland (o.a. Project 10:27 binnen-lands diaconaat)	158.536	72.500	110.732
Projecten op voorwaarde van financiering derden	0	-289.400	0
Correctie projectverplichtingen voorgaande jaren	-29.658	0	-43.661
Investeringsfonds	0	125.000	0
Bezoekreizen	107.861	50.000	30.757
Kennisontwikkeling en retraites	52.062	100.000	0
	403.443	452.600	147.995
	2.569.471	2.793.000	2.068.235
Communicatiekosten			
Relatiebeheer gemeenten	21.482	130.000	15.191
Experience reizen	120.374	5.000	994
Experience reizen - eigen bijdragen	-114.811	0	0
Communicatie - print	90.001	98.000	81.660
Communicatie - online	7.307	23.000	4.910
Communicatie - events	60.706	77.000	31.876
Fondsenwerving	96.829	137.000	112.544
	281.888	470.000	247.175

Met het oog op bewustwording van gemeenteleden en in het bijzonder jongeren organiseert de GZB-Experience reizen. Van de deelnemers wordt een eigen bijdrage gevraagd, die is gebaseerd op de directe kosten van de reis. De GZB neemt de indirect (personele) kosten van deze reizen voor zijn rekening als investering in de bewustwording. De personele inzet voor het ontwikkelen van de reizen en reisleiding is ca. 0,5 FTE. In 2022 konden na opheffing van de reisbeperkingen weer Experience-reizen plaatsvinden.

	2022 rekening	2022 begroting	2021 rekening
Directe personeelskosten			
Salarissen	1.353.149	1.433.000	1.309.959
Sociale lasten	222.976	232.000	210.599
Pensioenlasten	150.268	152.000	143.642
Vergoeding woon-werk en thuis- werken	50.252	75.000	36.701
Doorbelasting personeelskosten	15.500	0	2.100
	1.792.145	1.892.000	1.703.001

Aantal medewerkers (fte)	24,20	25,34	24,21
--------------------------	-------	-------	-------

2022

Bezoldiging directeur-bestuurder M. van den Boogaart

Aard	Onbepaald
Uren	36
Percentage	100%
Periode	1-1-2022 t/m 31-12-2022

Bezoldiging

Jaarinkomen	
- Bruto salaris	75.127
- Vakantiegeld	5.990
- Eindejaarsuitkering	6.215
Subtotaal jaarinkomen	(A) 87.332

Belaste vergoedingen (reiskosten)	534
Pensioenlasten (werkgeversdeel)	10.992

Totaal bezoldiging 2022	(B) 98.858
Totaal bezoldiging 2021	91.895

BSD score (schaal G)	410
Maximum jaarinkomen op basis van BSD score	(A) 117.225
Maximum totale bezoldiging op basis van de beloningsregeling	(B) 146.000

Voor een toelichting op het beleid en de uitgangspunten voor de directiebezoldiging verwijzen we naar hoofdstuk 9 - Bestuur en organisatie van het jaarverslag.

De leden van de Raad van Toezicht werden niet bezoldigd; ook worden geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

	2022 rekening	2022 begroting	2021 rekening
19. Financiële baten en lasten			
Rentebaten - effecten	203.235	201.000	200.735
Rentebaten - deposito's en spaarrekeningen	10.163	11.000	10.176
Rentebaten - activa ten belegging	8.347	8.000	8.115
Rentelasten - rekeningen-courant, betalings-/koersverschillen	-20.386	-22.000	-16.445
Kosten van beleggingen	-2.987	-3.000	-3.102
	198.372	195.000	199.479

Specificatie en verdeling kosten naar bestemming

Bestemming	Besteed aan doelstellingen		Wervingskosten	Kosten beheer en administratie	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
Kostensoort	Missionair werk	Bewustwording					
Subsidies/bijdragen							
- Zendingswerkers	2.410.826				2.410.826	2.500.000	2.231.783
- Zendingswerkers in samenwerking	289.030				289.030	300.000	300.187
- Korte termijn / gastdocentschappen	59.041				59.041	75.000	51.992
- Helpdesk ondersteuning gemeenten	268.938				268.938	200.000	188.534
- Programma's en projecten	2.569.471				2.569.471	2.793.000	2.068.235
Communicatiekosten		140.944	140.944		281.888	470.000	247.175
Directe personeelskosten	627.251	465.958	322.586	376.350	1.792.145	1.892.000	1.703.001
Overige personeelskosten	23.704	17.609	12.191	14.223	67.727	42.000	46.726
HRM - werving, opleiding, begeleiding	15.715	11.674	8.082	9.428	44.899	45.000	10.164
Huisvesting	8.309	6.172	4.273	4.986	23.740	30.000	28.329
Kantoor en algemeen	51.665	38.379	26.570	30.999	147.613	168.000	141.630
Afschrijving	12.775	9.490	6.570	7.664	36.499	50.000	26.711
Werkelijk 2022	6.336.725	690.226	521.216	443.650	7.991.817	8.565.000	7.044.467
Begroot 2022	6.523.000	800.000	636.000	606.000		8.565.000	
Werkelijk 2021	5.447.264	651.859	475.768	469.576			7.044.467

Toelichting

Hieronder is in procenten weergegeven hoe enkele kostensoorten verdeeld zijn over de bestemmingen. Eveneens is hier de verdeling van fte's over de bestemmingen vermeld, die is gebaseerd op de gemiddelde tijdsbesteding. Enkele kostensoorten worden evenredig aan de verdeling van fte's toegerekend aan de bestemmingen. De verdeling is gebaseerd op de werkelijke tijdsbesteding van de medewerkers.

Bestemming	Besteed aan doelstellingen		Wervings- kosten	Kosten beheer en	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
Kostensoort	Missionair werk	Bewust- wording		administratie			
Subsidies/bijdragen	100				100		
Communicatiekosten		50	50		100		
Directe personeelskosten	fte's op basis van tijdsbesteding						
Overige personeelskosten	fte's op basis van tijdsbesteding						
HRM - werving, opleiding, begeleiding	fte's op basis van tijdsbesteding						
Huisvestingskosten	fte's op basis van tijdsbesteding						
Kantoor en algemeen	fte's op basis van tijdsbesteding						
Afschrijving	fte's op basis van tijdsbesteding						
Verdeling fte's per bestemming op basis van gemiddelde tijdsbesteding	8,47	6,29	4,36	5,08	24,20	25,34	24,21
Vastgesteld door	Getekend door de Raad van Toezicht,						
w.g.	w.g.		w.g.		w.g.		
ir. M. van den Boogaart directeur-bestuunder	A.A. Heij RA (voorzitter)		mr. W. Gooijer (secretaris)		H. Bulten		
	w.g.		w.g.		w.g.		
	ds. A.J. Mouw		M. Middelkoop-Poot		ds. W.C. Polinder		
	w.g.						
	W. de Mots						
Driebergen, 30 maart 2023	Driebergen, 30 maart 2023						

10. Overige gegevens

Hierna volgt de controleverklaring van
de onafhankelijke accountant WITH
Accountants B.V.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de algemene ledenvergadering en de Raad van Toezicht van Vereniging De Gereformeerde Zendingsbond

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen geconsolideerde jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de geconsolideerde jaarrekening 2022 van Vereniging De Gereformeerde Zendingsbond te Driebergen-Rijsenburg gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Vereniging De Gereformeerde Zendingsbond op 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met Richtlijn voor de jaarverslaggeving 650 'Fondsenwervende organisaties'.

De geconsolideerde jaarrekening bestaat uit:

1. de geconsolideerde balans per 31 december 2022;
2. de geconsolideerde staat van baten en lasten over 2022; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Vereniging De Gereformeerde Zendingsbond zoals vereist in de Verordening inzake de Onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening Gedrags- en Beroepsregels Accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de geconsolideerde jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de geconsolideerde jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Richtlijn voor de jaarverslaggeving 650 'Fondsenwervende organisaties' is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de geconsolideerde jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Richtlijn voor de jaarverslaggeving 650 'Fondsenwervende organisaties'.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de geconsolideerde jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de Raad van Toezicht voor de geconsolideerde jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de geconsolideerde jaarrekening in overeenstemming met Richtlijn voor de jaarverslaggeving 650 'Fondsenwervende organisaties'. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de geconsolideerde jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de geconsolideerde jaarrekening moet het bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de geconsolideerde jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de geconsolideerde jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vereniging.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze geconsolideerde jaarrekening nemen.

De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de geconsolideerde jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de geconsolideerde jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de geconsolideerde jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de geconsolideerde jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de controle van de financiële informatie van onderdelen of activiteiten die in de jaarrekening moet worden opgenomen. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor deze onderdelen of activiteiten. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de onderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de onderdelen of activiteiten geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing

Was getekend te Sliedrecht, 3 april 2023.

WITH Accountants B.V.
A.M. Tromp MSc RA

GZB

Post Postbus 28

3970 AA Driebergen

Bezoek Faunalaan 249

3972 PP Driebergen

T 0343-512444

E info@gzb.nl

www.gzb.nl